

Kiuruveden kaupunki

RYTKYN RANTAOSAYLEISKAAVA
Kaavaehdotuksen selostus
426-P18898

SISÄLLYSLUETTELO

1 Perustiedot ... 1
1.1 Kaavan tarkoitus ... 1
1.2 Suunnittelualue ... 1

2 Suunnittelutilanne ... 4
2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ... 4
2.2 Maakuntakaava ... 4
2.3 Yleiskaava ... 6
2.4 Ranta-asemakaavat ... 6
2.5 Rakennusjärjestys ... 6
2.6 Muut suunnitelmat ja selvitykset ... 7

3 Nykyinen maankäyttö ... 8
3.1 Väestö ... 8
3.2 Rakennuskanta ... 9
3.3 Maanomistus ... 9
3.4 Elinkeinot ja palvelut ... 9
3.5 Tie- ja vesiliikenne ... 9
3.6 Yhdyskuntatekninen huolto ... 9
3.7 Luonnon- ja kulttuuriympäristön suojelu ... 9
3.8 Virkistys ... 9

4 Luonnonympäristö ja maisema ... 11
4.2 Luonto- ja lintudirektiivilajit ... 17
4.3 Uhanalaiset ja harvinaiset lajit ... 18
4.4 Luonnonsuojelun kannalta arvokkaat alueet ... 19
4.5 Maisemansuojelun kannalta arvokkaat alueet ... 19

5 Kulttuurihistoria ... 21
5.1 Suunnittelualueen historiaa ... 21
5.2 Kulttuurimaisemakohteet ... 22
5.3 Kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennuskohteet ... 22
5.4 Arkeologinen kulttuuriperintö ... 28

6 Tavoitteet ... 33
6.1 Yleistavoitteet ja suunnitteluperiaatteet ... 33
6.2 Paikalliset tavoitteet ... 34
6.3 Virkistyskäyttö ... 34
6.4 Elinkeinot, palvelut ... 34
6.5 Liikenne ja infrastruktuuri ... 34
6.6 Rakentaminen ... 35

7 Mitoitusperusteet 36
7.1 Yleiset mitoitusnormit 36
7.2 Rakennusoikeuden laskentaperiaatteet 36
7.3 Kaava-alueen mitoitusvyöhykkeet 39
7.4 Arvokkaiden luontokohteiden ja kulttuurihistoriallisten kohteiden huomioiminen 41

8 Rantaosayleiskaava ja sen perustelut 42
8.1 Yleistä 42
8.2 Aluevarausten pääperustelut 42

9 Toteuttaminen 54
9.1 Osayleiskaavan oikeusvaikutukset 54
9.2 Rakennuslupakäsittely osayleiskaava-alueella 55
9.3 Ohjeet rantarakennuspaikkojen jätevesien käsittelylle ja jätehuollon järjestämiselle 55

10 Vaikutusten arviointi 57
10.1 Yleistä 57
10.2 Vaikutukset luontoon 58
10.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön 59
10.4 Vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön 60
10.5 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen 61
10.6 Ympäristöhäiriöiden huomioiminen 62
10.7 Suunnittelualueen Natura-arvio 62

11 Suunnitteluvaiheet 63

LIITTEET

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Liitekartta: Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta merkittävät alueet sekä uhanalaiset ja harvinaiset lajit (FCG 2009)
3. Liitekartta: Rantaluokitus ja rakentamissuositukset (FCG 2009)
4. Liitekartta: Rantojen mitoitusaluejako
5. Mitoitustaulukko
6. Luonnosvaiheen viranomaisneuvottelun 13.11.2012 muistio
7. Luonnosvaiheen viranomaisneuvottelun 18.3.2016 muistio
8. Rantaviivan muuntomallien vertailu

LÄHTEET

- Pohjois-Savon liitto: *Pohjois-Savon maakuntakaava*. http://www.pohjois-savo.fi/fi/psl/maakuntakaavoitus/PSMK/index.php
- FCG Finnish Consulting Group Oy 2009, Minna Eskelinen: *Rytkyn seudun rantaosayleiskaavan luonto- ja maisemaselvitys*. (Päivitys 2016)
- Mikroliitti Oy 2007, Timo Jussila, Hannu Poutiainen. *Muinaisjäännösinventointi.* (Päivitys 2016)
- Aulis Laukkanen, Ossi Tikkanen, Lauri Winberg: *Kylien Savut.* Kiuruveden Kotiseutuyhdistys 1988.
- Leo Huovinen: *Kiuruvesi 1873-1980.* Kiuruvesi 1988.
- Museovirasto. *Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset.* 2009.

Kannen kuva: Hannu Vallas, Lentokuva Vallas Oy 2007.

KIURUVEDEN KAUPUNKI
RYTKYN RANTAOSAYLEISKAAVA

Suunnittelutyöstä FCG Finnish Consulting Group Oy:ssä vastaavat maankäytön suunnittelun osalta Timo Leskinen, DI ja Pasi Ronkainen, LuK. Alkuperäisen luonto- ja maisemaselvityksen laadinnasta vastasi biologi FM Minna Eskelinen, päivityksestä vastaavat biologit Jari Kärkkäinen ja Janne Partanen. Erillisen muinaismuistoinventoinnin on laatinut Timo Jussila Mikroliitti Oy:stä. Mikroliitti laatii myös päivitysinventoinnin. Rakennusinventoinnin tarkistuksen kaava-alueelle laatii Kiuruveden kaupungin kaavoittaja Mirja Nuutinen. Viistoilmakuvauksen alueelta on tehnyt Hannu Vallas Lentokuva Vallas Oy:stä.

Viranomaisneuvottelussa on sovittu, että kaavaluonnos voidaan viedä nähtäville ennen selvitysten päivitysten valmistumista. Selvitysten päivitykset huomioidaan kaavaehdotuksessa.

1 Perustiedot

1.1 Kaavan tarkoitus

Yleiskaavan tavoitteena on edistää rakentamista alueella, ohjata ja tukea rakennuslupaprosessia, elinkeinojen kehittämistä sekä ympäristön- ja maisemanhoitoa. Kaava on tarkoitus laatia maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jolloin kaavan perusteella voidaan myöntää suoraan rakennusluvat kaavaan merkityille rantarakennuspaikoille.

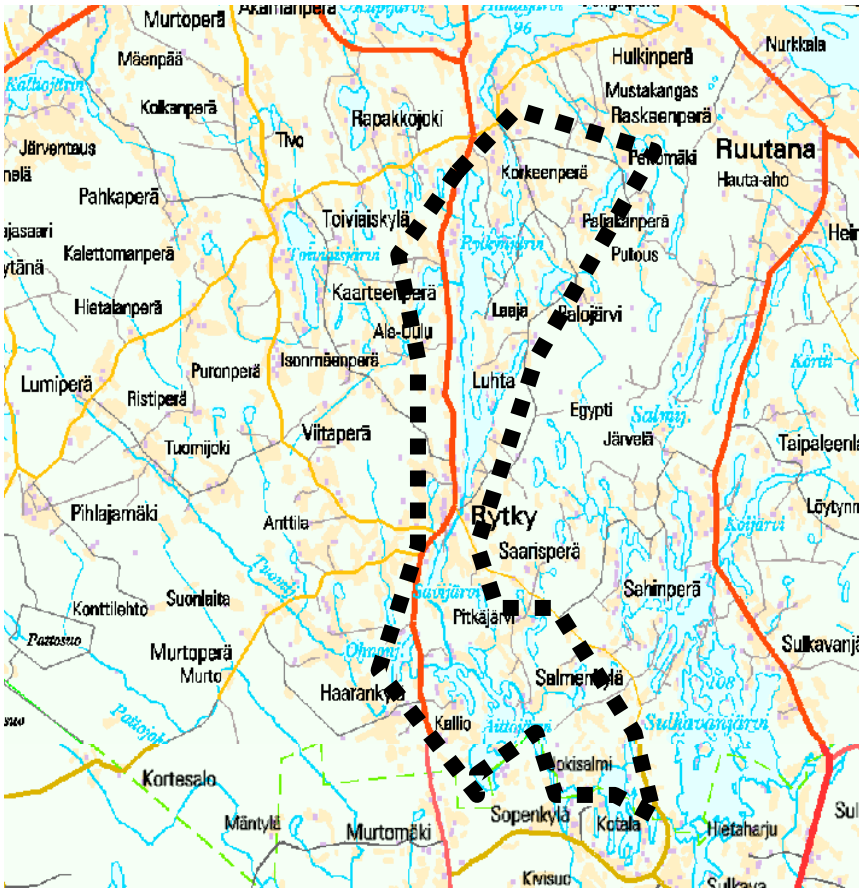
Yleiskaavan tavoitteena on suunnitella kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti rantojen käyttö siten, että turvataan maanomistajien mahdollisimman tasapuolinen kohtelu rakentamisalueiden mitoituksessa ja että säilytetään maiseman ja luonnon puolesta arvokkaat rannat mahdollisimman luonnontilaisina sijoittamalla rakennuspaikat siten, että kulttuuri- ja luonnonympäristölle aiheutunut haitta on mahdollisimman vähäinen.

Yleiskaavalla pyritään ohjaamaan ja tukeman alueen virkistyskäyttötarpeita osoittamalla tarvittavat uimarannat, venevalkamat ja reitistöt (ohjeelliset polku-, latu- ja moottorikelkkaurat) sekä muut virkistysalueet.

Suunnittelutyön tavoitteena on määritellä rakentaminen rantavyöhykkeellä. Uudet rantarakennuspaikat osoitetaan pääsääntöisesti loma-asutukseen, mutta myös pysyvään asutukseen soveltuvat ranta-alueet etenkin kylien palveluiden läheisyydessä selvitetään.

1.2 Suunnittelualue

Kaavoitettava alue sijaitsee Kiuruveden kaupungin eteläosassa Rytkynjärven ympäristössä. Alue sijaitsee noin 20 km Kiuruveden keskustasta ja käsittää osia Rytkyn ja Rapakkojoen kylistä. Rantaviivaa alueella on noin 90 km.

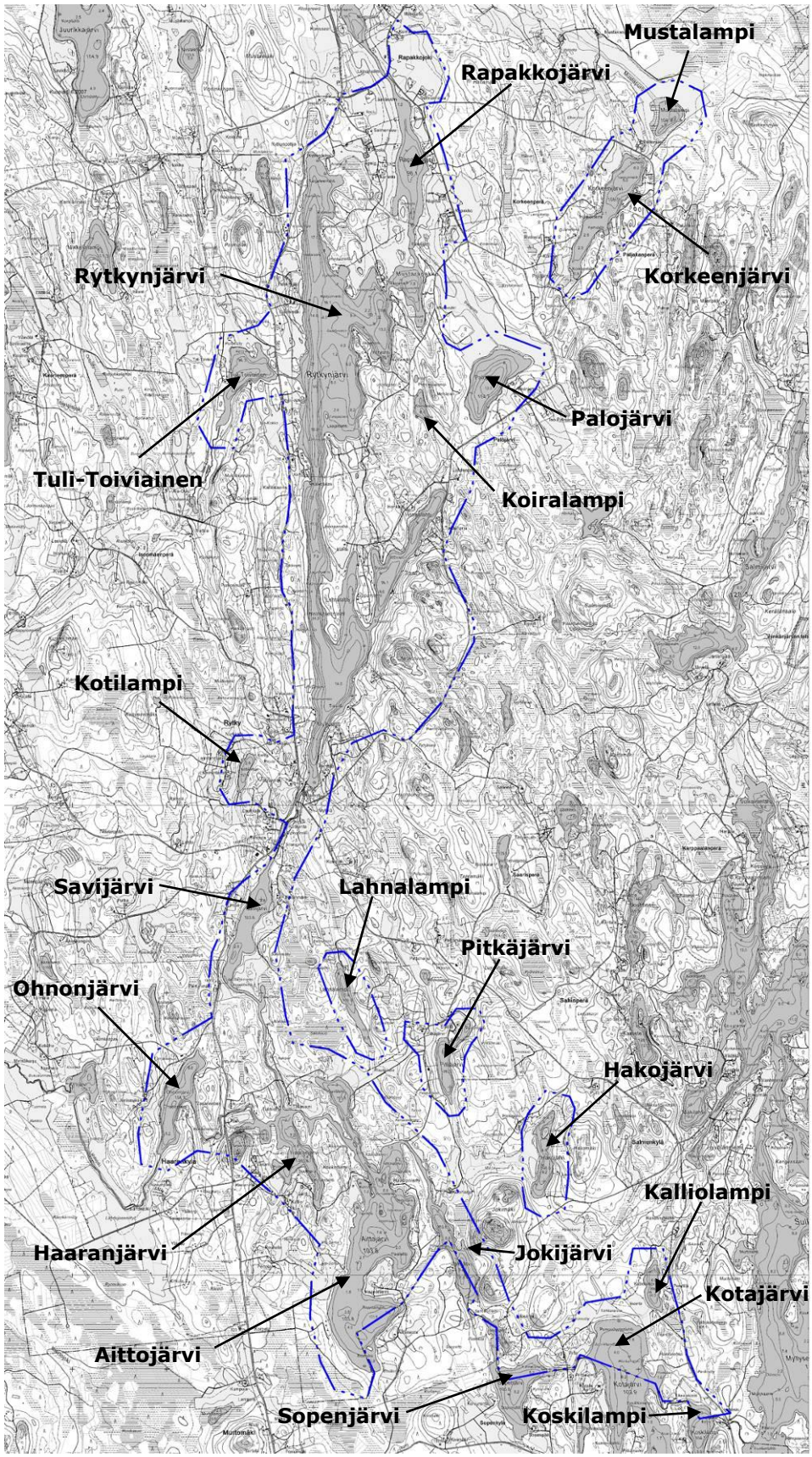

Kuva 1. Suunnittelualueen likimääräinen rajaus. Kaava laaditaan järvien ja lampien alueelle.

Suunnittelualueeseen kuuluvat seuraavien järvien ja lampien ranta-alueet:

- Rytkynjärvi
- Korkeenjärvi
- Mustalampi
- Rapakkojärvi
- Palojärvi
- Koiralampi
- Tuli-Toiviainen
- Kotilampi
- Savijärvi
- Ohnonjärvi
- Lahnalampi
- Pitkäjärvi
- Haaranjärvi
- Hakojärvi
- Jokijärvi (Kiuruveden puoli)
- Aittojärvi (Kiuruveden puoli)
- Sopenjärvi-Särkijärvi (Kiuruveden puoli)
- Kotajärvi (Kiuruveden puoli)
- Kalliolampi
- Koskilampi (Kiuruveden puoli)

Järvien, lampien ja jokien yhteenlaskettu rantaviiva on noin 89 km. Rytkynjärvi kuuluu Hautajärven reittiin ja laskee vetensä Kiurujärveen. Rytkynjärvi on kapeahko mutta myös Kiuruveden suurimpia järviä. Suunnittelualueen eteläosaan sijoittuvat järvet ovat pienempiä ja osittain jokimaisempia. Aittojärvi, Haaranjärvi sekä Kotajärvi ovat näistä suurimpia.

Kuva 2. Suunnittelualueen järvet ja lammet.

2 Suunnittelutilanne

2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoituksena on edistää hyvän elinympäristön ja kestävän kehityksen toteutumista alueiden käyttöä koskevassa päätöksenteossa. MRL:n 24§ velvoittaa: ”Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.” Tavoitteet ovat luonteeltaan yleisiä ja ne on ryhmitelty kuuteen asiakokonaisuuteen (Valtioneuvosto 30.11.2000), joista neljä koskee tätä yleiskaava-aluetta:

- Toimiva aluerakenne
- Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
- Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
- Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto

2.2 Maakuntakaava

Pohjois-Savon maakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 7.12.2011. Vahvistuspäätös kumoaa aiemmin voimassa olleet seutukaavat ja Ylä-Savon seudun maakuntakaavan. Pohjois-Savon maakuntavaltuusto hyväksyi Pohjois-Savon maakuntakaavan 8.11.2010. Maakuntavaltuuston tekemästä hyväksymispäätöksestä tehtiin kuusi valitusta, jotka ympäristöministeriö hylkäsi. Ministeriö jätti vahvistamatta Kuopion keskustatoimintojen alueen laajentamisen valtatien 5 länsipuolelle ja Niiralaan. Alueella jää voimaan Kuopion seudun maakuntakaava. Lisäksi ministeriö jätti vahvistamatta valtatien 9 runkotieluokituksen.

Pohjois-Savon maakuntakaavassa suunnittelualueelle osoitetut aluevaraukset ovat:

Kyläalue at-21 050 Rytky

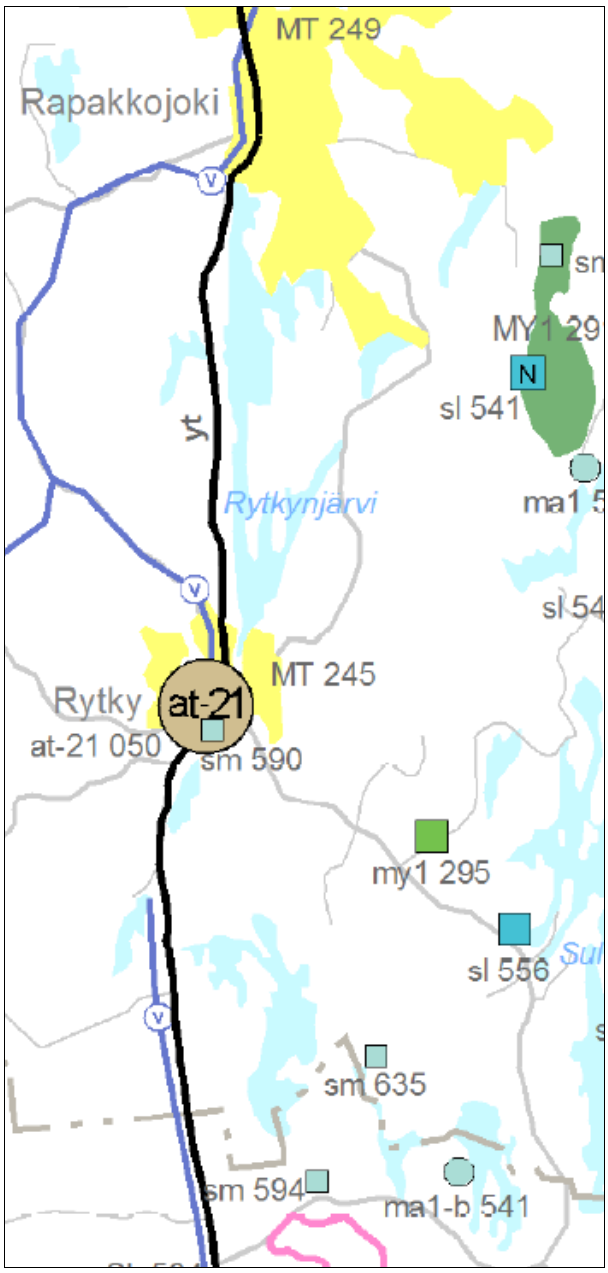
- Merkinnällä osoitetaan kylät, joiden suunnittelutavoitteena on maaseuturakentamisen suosiminen nykyisen asutusrakenteen vahvistamiseksi, kulttuuriympäristön arvojen säilyminen ja kehittyminen sekä omaehtoisen kehittämistoiminnan tukeminen.
- Suunnittelumääräys: Alueen käytön suunnittelussa ja kehittämistoiminnassa on huomioitava kylän ominaispiirteet ja edistettävä kylän kehittymistä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon kylien läheisyydessä mahdollisuudet lisätä vapaa-ajan asumisen käyttöastetta tai muuttaa alueella sijaitsevaa lomaasutusta vakinaiseksi kylien erityispiirteet, vesihuolto ja tieverkko huomioon ottaen.

Maatalousalue MT 245 Rytky ja MT 249 Rapakkojoki

- Merkinnällä osoitetaan laatuluokaltaan hyvät, yhtenäiset, laajat peltoalueet, jotka halutaan jatkossakin säilyttää maatalouskäytössä.
- Suunnittelumääräys: Alueet tulee ensisijaisesti säilyttää maatalouskäytössä. Rakentaminen tulee suunnitella siten, että yhtenäisiä peltoalueita ei pirstota eikä muutoin heikennetä viljelyolosuhteita, ja otetaan huomioon maiseman peruspiirteet.

Muinaismuistokohde SM 590 Pakola ja SM 635 Jokijärvi

- Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain nojalla suojeltu tai tiedossa oleva valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä esihistoriallinen tai historiallinen suojelukohde tai -alue. Kaikki muinaismuistot on rahoitettu muinaismuistolailla (295/1963). Rauhoitus koskee myös vielä löytämättömiä muinaismuistoja. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
- Suunnittelumääräys: Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueella olevat muinaismuistot.
- Suojelumääräys: Kaikista alueen muinaisjäännöksiin mahdollisesti vaikuttavista maankäyttöhankkeista on neuvoteltava museoviranomaisten kanssa. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen tai muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty.

Kuva 3. Ote Pohjois-Savon maakuntakaavasta (Pohjois-Savon liitto).

2.3 Yleiskaava

Suunnittelualueella ei ole voimassaolevia vahvistettuja yleiskaavoja.

2.4 Ranta-asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole maanomistajien laadituttamia ranta-asemakaavoja.

2.5 Rakennusjärjestys

Kaikkea rakentamista ohjaa kuntakohtainen rakennusjärjestys. Kiuruveden vuonna 2012 voimaan tulleessa rakennusjärjestyksessä on mm. seuraavia osayleiskaava-alueen rakentamista koskevia määräyksiä:

- Rakennuspaikan rantaviivan pituuden tulee olla vähintään 40 m.
- Rakennuspaikan on oltava kooltaan vähintään 5000 m^2.
- Saari, jonka pinta-ala on alle 1 ha, ei muodosta rakennuspaikkaa.
- Asuinrakennuksen/rakennuksen etäisyyden rantaviivasta ja sijainnin rakennuspaikalla tulee olla sellainen, että maiseman ja luonnonmukaisuus mahdollisuuksien mukaan säilyy. Rakennuksen etäisyys keskiveden korkeuden määrittämästä rantaviivasta:
  - rakennus, jonka kerrosala on yli 80 m^2: vähintään 50 m
  - rakennus, jonka kerrosala on enintään 80 m^2: vähintään 30 m
  - rantasauna, jonka kokonaispinta-ala on enintään 30 m^2 (sisältää katetut kuistit) ja jonka harjakorkeus on enintään 4,0 m (mitattuna sokkelin yläpinnasta): vähintään 20 m
  - rantasauna, jonka kokonaispinta-ala on enintään 20 m^2 (sisältää katetut kuistit) ja jonka harjakorkeus on enintään 3,5 m (mitattuna sokkelin yläpinnasta): vähintään 10 m
- Rakennuksen kosteudelle alttiit rakenteet (lattia) tulee olla vähintään 1 metri tulvakorkeutta korkeammalla (säännösteltyjen vesistöjen tulvakorkeus + 1 m ja säännöstelemättömien vesistöjen tulvakorkeus $HW_{1/50}$ + 1 m). Tulvaherkkien jokien ja säännösteltyjen vesistöjen tulvakorkeuden selvittää rakennushankkeeseen ryhtyvä ja se on esitettävä hankkeen suunnitelmissa.
- Rantapaikalle saa, mikäli se maisemaan sopeutuu, rakentaa yhden puupintaisen lämpöeristämättömän venevajan rantaviivasta maalle päin. Venevajan rakennusala saa olla enintään 30 m^2 ja harjakorkeus enintään 2,5 m. Venevaja tulee sijoittaa pääty rantaviivaan päin.
- Rantavyöhykkeellä (enintään 200 m) sijaitsevalle rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden kaksiasuntoisen ja kaksikerroksisen asuinrakennuksen.
- Rantavyöhykkeellä rakennuspaikalle rakennettavaksi sallittu kokonaiskerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 300 m^2.

2.6 Muut suunnitelmat ja selvitykset

Kiuruveden kulttuurihistoriallisesti merkittävän rakennuskannan inventointi on tehty haja-asutusalueilla vuonna 1991. Kaava-alueelta on tuolloin inventoitu 4 rakennuskohdetta. Vuonna 2002 valmistuneessa Kiuruveden kulttuuriympäristön hoito-ohjelmassa on lisäksi esitetty kahden kohteen tarkempaa tutkimista ja mahdollista inventointia. Nämä kohteet on tarkistettu vuoden 2012 aikana. Pohjois-Savon ympäristökeskuksen laatimassa perinnemaisemainventoinnissa alueelta on esitelty 1 perinnemaisemakohde, joka on rantalaidun. Päivitysinventointi rakennuskannan osalta tehtiin kesällä-syksyllä 2016, ja inventoinnissa nousi esille 1 uusi kohde.

Suunnittelualueelle on laadittu kesän 2007 aikana muinaisjäännösinventointi, jonka tulokset hyödynnetään kaavoituksessa. Inventoinnin tehnyt Mikroliitti Oy on laatinut inventoinnista erillisen raportin. Päivitysinventointi tehtiin kesällä 2016.

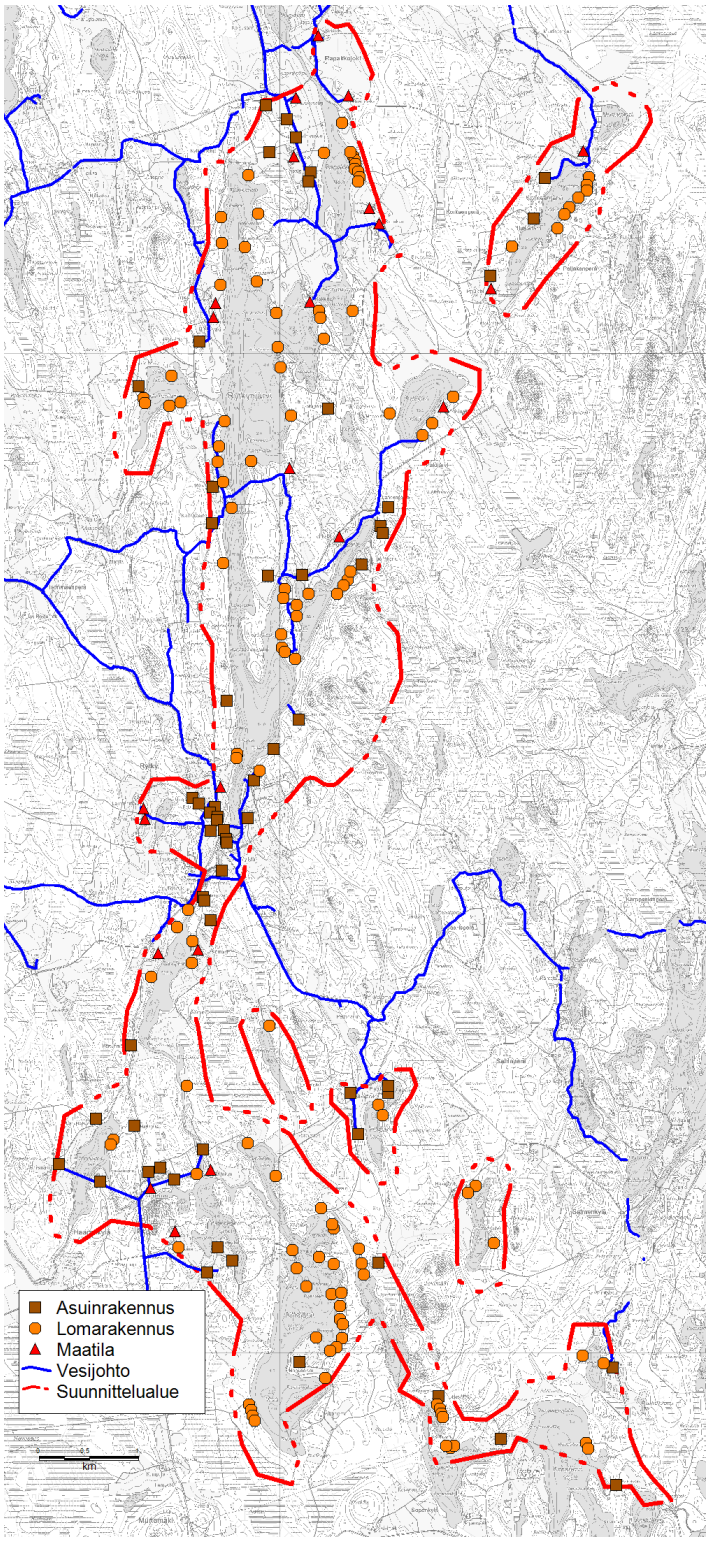
Suunnittelualueelle on laadittu luonto- ja maisemaselvitys 2007-2009, jonka tuloksia hyödynnetään kaavoituksessa. Selvityksen on laatinut FCG Finnish Consulting Group Oy.

Luonto- ja maisemaselvityksen päivitys tehtiin kesällä-syksyllä 2016. Potentiaaliset liito-orava-alueet tutkittiin maastossa ja selvitysraportin tiedot päivitettiin ajantasalle.

3 Nykyinen maankäyttö

3.1 Väestö

Suunnittelualue käsittää osia Rapakkojoen ja Rytkyn kylistä. Asutus on alueelle tyypilliseen tapaan melko hajanaisesti jakautuneena pieniin taloryhmiin. Alueella on yhteensä n. 182 asukasta.

Kuva 4. Suunnittelualueen olemassa olevat asuin-, loma- ja maatilarakennukset sekä vesijohtoverkko.

3.2 Rakennuskanta

Suunnittelualueella sijaitseva rakennuskanta on esitetty kuvassa 4. Rytkyn järvi on jo nyt melko tiiviisti rakennettu. Pienempien lampien melko vähäinen rakentamisen määrä selittyy rantojen heikolla soveltumisella rakentamiseen. Suunnittelualueen järvien ja lampien ranta-alueilla on maastotietokantakartan tulkinnan perusteella n. 60 asuinrakennusta, joista väestötietojen perusteella enää vain osa on vakituisessa asuinkäytössä. Maastotietokantakartan tulkinnan perusteella suunnittelualueen ranta-alueella sijaitsee n. 130 lomarakennusta.

3.3 Maanomistus

Kaava-alueen rannat ovat enimmäkseen yksityisessä omistuksessa. Kunta omistaa maata Rytkynjärvellä.

3.4 Elinkeinot ja palvelut

Alueella ei ole toiminnassa olevia kauppoja. Lähimmät kauppapalvelut ovat Kiuruveden keskustassa. Rytkyn kylällä on n. 50 oppilaan koulu. Alueella toimii 13 karjatilaa ja 9 viljatilaa.

3.5 Tie- ja vesiliikenne

Suunnittelualueen yhdystiet ovat 5613 (Rytkyntie), 16076 (Salmenkyläntie), 16078 (Palojärventie) ja 16077 (Rapakkojoentie). Yleisten teiden lisäksi alueella on melko laaja yksityistieverkko.

Rytkynjärvi on eteläisen Kiuruveden ja Pohjoisen Pielaveden seudun merkittävä virkistyskäyttövesistö. Rantojen omistajat ja lähialueiden asukkaat käyttävät järveä lähinnä harrasteluontoiseen virkistyskalastukseen ja vesiretkeilyyn. Osalla pienemmistä lammista havaittiin maastokäynnin yhteydessä vain yksittäisiä soutuveneitä tai ei veneitä lainkaan.

3.6 Yhdyskuntatekninen huolto

Kaupungin vesijohtoverkko ulottuu pohjoisesta aina Rytkyn kylälle asti ja kattaa suurimman osan kaavoitettavasta alueesta. Pielaveden puolelta vetensä saava Hovinkylän vesiosuuskunnan vesilinja ulottuu suunnittelualueen eteläosaan. (kuva 5)

3.7 Luonnon- ja kulttuuriympäristön suojelu

Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta tärkeistä kohteista on kerrottu tarkemmin kappaleessa 4 sekä kaavaa varten alueelta tehdyssä luonto- ja maisemaselvityksessä. Kulttuuriympäristön suojelukohteista on kerrottu tarkemmin kappaleessa 5. Luonnon ja maisemansuojelun kannalta merkittävät alueet sekä uhanalaiset ja harvinaiset lajit on esitetty kaavaselostuksen liitekartassa. Alueella ei ole Natura-ohjeman kohteita.

3.8 Virkistys

Lähialueen kylien asukkaat käyttävät Rytkynjärveä etenkin uimiseen, virkistyskalastukseen ja vesiretkeilyyn. Monimuotoinen järvi pitkulaisine lahtineen ja isohkoine selkineen on oivallinen virkistyskäytössä. Järven virkistyskäyttöä

haittaavat sinileväkukinnat, paikoin erittäin runsas vesikasvillisuus sekä syyskesän alhainen vedenkorkeus.

4 Luonnonympäristö ja maisema

Suunnittelualueesta on laadittu kaavaa varten luonto- ja maisemaselvitys. Selvitys on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavalle asettamien sisältövaatimusten mukaisella (39 §) ja rantayleiskaavoituksen edellyttämällä tarkkuudella (73 §). Selvityksen maastotyöt suoritettiin 6.-8.6.2007. Selvityksen on laatinut FCG Finnish Consulting Group Oy:n biologi FM Minna Eskelinen.

Luonto- ja maisemaselvityksen päivitysinventointi tehtiin kesällä-syksyllä 2016. Luontoselvityspäivityksestä 2016 vastasi FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n Kuopion toimistolta biologi, FM, Jari Kärkkäinen. Liito-oravakartoituksen 2016 suoritti Janne Partanen, joka myös laati liito-oravakohdekuvaukset.

Kappaleessa 4 kerrotaan tiivistetysti suunnittelualueen luonnonympäristöstä ja maisemasta. Tiedot perustuvat luonto- ja maisemaselvityksestä laadittuun erilliseen raporttiin.

Luonnon ja maisemansuojelun kannalta merkittävät alueet sekä uhanalaiset ja harvinaiset lajit on esitetty kaavaselostuksen liitekartalla. Suunnittelualueen rantojen rakentamissuositukset on esitetty myös kaavaselostuksen liitekartalla.

4.1.1 Kallio- ja maaperä

Kiuruveden kallioperä kuuluu proterotsooisiin kivilajeihin (2500-1900 milj. v.) Vallitsevia kivilajeja ovat happamat ja vähäravinteiset kiille- ja pohjagneissit sekä niihin tunkeutuneet graniittiset syväkivet. Kallioperälle on tyypillistä ruhjeisuus ja rikkonaisuus.

Suurin osa selvitysalueen maaperästä on pohjamoreenia. Ranta-alueilla vallitsevia ovat savi ja savipitoinen hienoainesmoreeni. Meri- ja järvikerrostumat, savi- ja silttimaat, sijoittuvat etenkin Rapakkojärven ja Savijärven ympäristöön. Viljavat savikko- ja hiesualueet syntyivät jääkauden jälkeen muinaisen Suur-Saimaan pohjaan kerrostumalla ja ne on sittemmin suurelta osin raivattu pelloiksi. Kalliomaata on hieman Rytkynjärven Soukunvuoren alueella sekä Jokimäen alueella Jokijärvestä itään. Turvemaat keskittyvät lahtien pohjukoihin ja suoalueille.

4.1.2 Maisema

Selvitysalue kuuluu Suomen maisemamaakuntajaossa itäisen Järvi-Suomen Pohjois-Savon järviseutuun. Maisema on jyrkkäpiirteistä ja kumpuilevaa. Vaihteleva korkokuva on ruhjelaaksojen muovaamaa. Aluetta luonnehtivat luoteesta kaakkoon kulkevat selänteet, jyrkänteet ja laaksot. Kaava-alueen korkeimpia paikkoja ovat Rytkynjärven Soukunvuori, Haaranjärven Vasarinvuori (kuva 5) ja Jokijärven Jokimäki. Maisemalle on tyypillistä vesien runsaus. Lisäksi maiseman hallitsevia elementtejä ovat havupuuvaltainen metsämaisema ja laajat kulttuurimaisema-alueet.

Selvitysalueen järvet ovat rikkonaisia ja ne muodostavat vaihtelevan järviketjun, jossa suurempia vesialtaita yhdistävät joet. Järvimaisemalle tyypillisiä ovat lukuisat kapeat lahdet ja niemet sekä saarten vähäisyys. Varsinaisia selkävesialueita ei ole. Selvitysalueen rantamaisemalle tyypillisiä ovat viljellyt pellot, jotka ovat vaihtelevasti kumpuilevan maaston rinnepeltoja tai alavia rantapeltoja.

Kuva 5. Vasarinvuori (Minna Eskelinen).

Jokimaisemavyöhykkeeseen kuuluu sekä joki- että koskijaksoja. Jokimaisemavyöhykkeen rantojen maaperä voi olla paikoin hyvinkin hienojakoista ja rantaviiva on polveileva. Veden äärelle muodostuva maisematila on pieni, joten vastarannan rakennukset ja maastonmuodot erottuvat maisemassa. Koskien rannat ovat kivikkoiset ja rantapuusto on tyypillisesti lehtipuuvaltaista. Koskimaisemaa edustavat Rytkynkoski, Vasarinkoski ja Isokoski. Jokimaisemia edustavat Salijoki, Koukovirta, Konttijoki, Sopenvirta sekä muut lyhyemmät järviä yhdistävät jokijaksot. Rytkynjärveen laskeva Rytkynkoski (kuva 6) kuuluu olennaisesti Rytkyn maisemakuvaan. Koski palautettiin uittoja edeltäneeseen kuntoon syksyllä 2006.

Kuva 6. Rytkynkoski (Minna Eskelinen).

Oman maisemallisen alueensa muodostavat pienemmät järvet ja lammet, jotka sijoittuvat pääosin metsämaisemaan selvitysalueen pohjois- ja itäosiin. Pienten järvien ja lampien maisemavyöhykkeessä rantaviivan muoto ja rantojen maastonmuodot ja topografia ovat pienipiirteisesti vaihtelevaa. Lampien rantamaisemaa luonnehtii pieni ja siksi myös muutoksille herkkä mittakaava sekä tyypillisesti melko suora ranta. Järviä ja lampia ympäröivät vaihtelevasti kumpuilevat, topografialtaan pienipiirteisesti vaihtelevat metsät sekä alueelle tyypillisesti rantaan rajoittuvat rinnepellot.

Vesireittien ympäristöt ovat tiheimmin asuttuja. Näillä keskeisillä alueilla maisemaa hallitsee maatalousmaisema. Kylät ovat melko väljiä ja hajanaisia. Kylän talot pihapiireineen ovat samalla aukealla rannoilla, mäkien lakialueilla, selänteiden rinteillä tai laaksoissa. Rytky edustaa tavanomaista tiiviimpää ja maisemaltaan jyrkkäpiirteistä kylää. Tilakeskukset ovat sijoittuneet mäkipeltojen ylälinjaan, kylätiet hieman alemmas, mistä hoidetut pellot jatkuvat jyrkästi rantaan. Rytkynjärven eteläpää kuroutuu kapeaksi ja jyrkkäpiirteiseksi päätyen Rytkynkoskeen, jonka liepeillä kylätiet risteävät. Rapakkojoella pihat sijoittuvat nauhamaisesti selänteen ja pellon reunavyöhykkeelle tai peltoalueen kumpareille. Maiseman monipuolisuutta lisäävät perinnemaisema-alueet, jotka ovat pääosin metsälaitumia.

Kuva 7. Rytkynjärven Myllylahtea reunustavat rinnepellot ja laidunmaat, joiden keskeltä vesimaisemaan erottuu tilakeskuksia (Minna Eskelinen).

4.1.3 Vesiluonto

Pohjavesi

Selvitysalueelle tai sen lähiympäristöön ei sijoitu luokiteltuja pohjavesialueita.

Pintavedet

Selvitysalueen vedet kuuluvat Vuoksen vesistöön, Iisalmen reittiin ja Sulkavanjärven vesistöalueeseen. Ylä-Savon seutu muodostaa Järvi-Suomen suurvesistöjen pohjoisimmat latvavesistöt. Seudun järvet ovat pieniä, jokia ja puroja on runsaasti. Vesistöille on ominaista järvien mataluus, vesien tummuus

ja rehevyys. Soisilta valuma-alueilta kerääntyvät valuvedet antavat humuspitoisen leimansa koko seudun vesistöihin. Harjakuormitus on tärkeä vesien tilaan vaikuttava tekijä alueella. Tärkeimmät hajakuormitusta aiheuttavat tekijät ovat maanviljely, karjatalous, haja-asutus, metsätalous, turvetuotanto sekä luonnonhuuhtouma. Maaperä on luontaisesti rehevää ja viljelykset sijaitsevat suurelta osin vesistöjen rannoilla. Maatalous-valtaisella selvitysalueella fosforin hajakuormitus on suurta (20–40 kg P/km^2/a).

Rytkynjärven ekologinen tila on tyydyttävä, perustuen lähinnä kasviplaktonin (levien) määrään ja lajikoostumukseen, mutta seurantatulosten perusteella levätilanne ei ole erityisen hankala (melko lähellä hyvää luokitusta). Ravinteiden pitoisuudet ovat hyvällä tasolla. (Järviwiki.fi)

Rytkynjärvi on säännöstelty järvi, jonka säännöstelyrajat ovat 95,10-95,80 (N43) (NN+m) ja sallittu talvialenema on 0,7 m. Järven tilan parantamiseksi rantoja on niitetty. Kunnostustoimista Rytkynjärvelle ja Aittojärvelle on ehdotettu lisäksi vedenpinnan nostoa ja hoitokalastusta. Aittojärvi ja Kotajärvi ovat ekologiselta tilaltaan tyydyttävässä kunnossa.

Rytkynjärveen valuma-alueelta tulevan ravinnekuormituksen vähentämiseksi tulisi maataloudessa toteuttaa ympäristökorvausjärjestelmään kuuluvia toimenpiteitä (esim. talviaikainen kasvipeitteisyys, ravinnetaseet, lietelannan sijoittaminen, suojavyöhykkeet, kosteikot). Lisäksi metsätaloudessa tulee huolehtia riittävistä vesiensuojelutoimenpiteistä ja myös haja-asutuksen jätevesijärjestelmien toimivuus tulisi varmistaa. (Järviwiki.fi)

Aittojärvestä lähtevän Salijoen ekologinen tila on hyvä. Savijärven ja Rytkynjärven välissä oleva Rytkynkoski on aikoinaan perattu uittoa varten. Koski on kunnostettu 2006 uittosäännön kumoamisen jälkeen kiveämällä ja perustamalla kutusorakoita. Joen vesi on kirkasta, lähdepitoista. Uoma on luonnontilainen. Rapakkojoen vesi on hieman humusväritteistä. Uomaa on perattu kevyesti. Jokien lähiympäristö on kauttaaltaan peltoviljelyn piirissä. Joen ekologinen tila on tyydyttävä.

4.1.4 Kasvillisuus

Kiuruvesi kuuluu keskiboreaalisen ja eteläboreaalisen havumetsävyöhykkeen vaihettumisalueelle. Eteläinen lajisto alkaa selvästi vähentyä ja pohjoinen kasvilajisto lisääntyä. Rytkyn seudun selvitysalue kuuluu eteläboreaalisen kasvillisuusvyöhykkeen Järvi-Suomen kasvimaantieteelliseen alueeseen ja Pohjois-Savon eliömaakuntaan.

Selvitysalueella yleisimpiä ovat mustikkatyypin (MT) tuoreet kuusikankaat ja havupuukankaat sekä lehtomaiset kankaat (OMT). Kasvillisuus vaihtelee puolukkatyypin (VT) kuivahkoista kankaista kanervatyypin (CT) kuiviin kankaisiin. Kallioisilla rannoilla esiintyy myös jäkälätyypin (CT) karukkokankaita.

Lehtoja ja lehtomaisia kankaita on harvakseltaan eri puolilla selvitysaluetta. Käenkaali-mustikkatyypin (OMT) lehtomaisia kankaita esiintyy mm. purojen ympäristöissä, järvien rannoilla ja harjurinteillä. Lehdot ovat pienialaisia puronvarsi- ja lähdelehtoja, lehtopainanteita tai laajempia rinne- ja rantalehtoja. Lehtokasvillisuus vaihtelee käenkaali-oravanmarjatyypin (OMaT) tuoreista lehdoista rehevämpiin käenkaali-mesiangervotyypin (OFiT) kosteisiin suurruoholehtoihin sekä saniaistyypin (FT) lehtoihin.

Selvitysalueen suot ovat pienialaisia, pääosin ojitettuja. Suurempia luonnontilaisia suokokonaisuuksia ei selvitysalueelle sijoitu. Suot ovat pääosin ojitettuja

rämeitä, luhtaisia koivikoita tai kangasmetsien korpijuotteja ja –painanteita. Nevoja esiintyy pienten lampien (mm. Koiralampi) rantasoina. Suorannat ovat tyypillisimmin kapeita nevareunuksia. Suorantoja on niukasti. Suojaisissa lahdenpohjukoissa ja matalissa lahdissa tyypillisiä ovat rantaluhdat. Tyypillisimmin luhdat ovat suhteellisen pienialaisia ruoho- ja saraluhtia, jotka alavilla rannoilla vaihettuvat koivu- ja pajuluhdiksi. Luhtaisia ranta-alueita on mm. Ätäskön pohjoisrannalla.

Selvitysalueen ruskeavetiset järvet kuuluvat vesikasvillisuuden perusteella lähinnä järvikortetyyppiin (Equisetum-tyyppi). Kasvillisuus on suhteellisen vähäistä ja koostuu lähinnä kelluslehtisistä vesikasveista. Vesirajaan rajoittuvan vyöhykkeen valtalajeina ovat yleisimmin sarat ja järvikorte, jotka yleensä erottavat matalilla rannoilla viljellyn pellon vedestä. Rantojen saravyöhykkeet vaihettuvat pensastoiseksi koivu-pajuvyöhykkeeksi, jotka alavammilla rannoilla ovat luhtaisia. Kalliorantoja on paikoin Rytkynjärven itärannalla ja Korkeenjärven rannoilla.

Tavanomaista kulttuurikasvillisuutta edustavat mm. pihat, laidunnurmet ja entiset pellot. Perinnemaisemakohteista selvitysalueella on paikallisesti arvokas Laukkalan laitumet. Kohteella on metsälaidunta, rantaniittyä ja niittyä. Lisäksi peltoihin ja laidunmaihin liittyviä metsälaitumia ja entisiä niittyjä on eri puolilla selvitysaluetta.

4.1.5 Eläimistö

Kiuruveden nisäkäslajisto on Pohjois-Savolle tyypillinen. Selvitysalueen eläimistöön kuuluvat mm. hirvi, jänis, rusakko ja orava. Pienpedoista alueella elävät kettu, supikoira, minkki, kärppä ja lumikko. Saukon elinalueita ovat mm. Rytkyjärvi, Rytkynkoski ja Rapakkojoki. Selvitysalueelta löydettiin luontoselvityksen maastoinventoinnin yhteydessä viisi liito-oravan elinaluetta.

Selvitysaluetta luonnehtivat tummat, rehevät ja lievästi rehevät vesistöt. Vesi- ja rantalinnuston tyypillisimmät ja näkyvimmät lajit ovat kalalokki, kalatiira, telkkä ja sinisorsa. Reheviä elinympäristöjä suosivista lajeista selvitysalueella tavattiin mm. pikkulokki. Reheviä lahtia on etenkin Rapakkojärvellä, Savijärvellä, Haaranjärvellä ja Kotajärvellä. Ranta-alueiden kosteikot ovat monien muuttolintujen pesimäympäristöä ja muutonaikaisia levähdyspaikkoja. Laulujoutsen esiintyy alueella pesivänä. Lokkilintujen muodostamia kolonioita on Mustarapakon pikkulokkiyhdyskunta. Vesistöjen pienuudesta johtuen linnusto on suhteellisen yksipuolista. Linnustohavainnot on jaettu kahteen ryhmään: vesi- ja rantalinnusto sekä muut lajit. Kaavoituksella on todennäköisesti selvä vaikutus vesi- ja rantalinnustoon.

Kalastosta on saatu tietoja Kiuruveden kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmasta. Kalastusalueen vesissä luontaisesti esiintyviä ja lisääntyviä kalalajeja ovat ainakin ahven, hauki, kiiski, kuore, lahna, made, pasuri, ruutana, salakka, särki ja säyne. Istutettuja kalalajeja ovat kuha (Aittojärvi, Rytkynjärvi, Palojärvi ja Savijärvi) ja siika (Haaranjärvi, Hakojärvi, Jokijärvi, Koskilampi, Kotajärvi, Ohnonjärvi, Sopenjärvi, Tuli-Toiviainen). Rytkynkoskessa on runsaasti särkeä ja ahventa. Muuta kalastoa made, kivisimppu ja säyne. Rytkynjärven ja Sulkavanjärven väliset koski- ja virtajaksot ovat kalastuslain 8 §:n mukaisia lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koski- ja virtapaikkoja, joissa kalastaminen on kielletty. Rakentamiselta tulisi rauhoittaa alueita, jotka ovat tunnettuja kutu- tai apajapaikkoja. Kevätkutuisten kalojen (hauki, lahna ja säyne) lisääntymispaikoiksi sopivat matalat, kasvistoltaan runsaat ruovikkolahdet. Tällaisia alueita ovat mm. Rytkynjärven Hamponlahti ja Luhtalahti, Aittojärven Aittolahti ja Kirnulahti, Haaranjärven Mäkilahti, Salijoen Salinlampi se-

kä Kotajärven Pensasharjunlahti. Rapua esiintyy Rytkynjärvessä, Rytkynkoskessa ja Rapakkojoessa. Rapukanta on heikko.

4.2 Luonto- ja lintudirektiivilajit

4.2.1 Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit

Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulaissa kielletty (LSL 49.1 §).

Liito-orava (*Pteromys volans*)

Liito-oravasta on esiintymätieto Rapakkojoen Hallamäen alueelta (Ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmä 2008). Maastoinventoinnin yhteydessä liito-oravasta tehtiin havaintoja viidestä toisistaan erillisestä paikasta eri puolilta selvitysaluetta. Esiintymät ovat todennäköisesti liito-oravan lisääntymisalueita. Liito-oravan elinalueita ovat:

- Soidinniitty, Rytkynjärvi
- Kääntöniemi, Aittojärvi
- Kylmälahti, Korkeenjärvi
- Vaskurinlahti, Korkeenjärvi
- Isokoski, Koskilampi
- Luotokaarre, Rytkynjärvi
- Ahokkaanniemi, Rytkynjärvi
- Lippaniemi, Rytkynjärvi
- Kerälahti, Rytkynjärvi
- Laajanlahti, Rytkynjärvi
- Liljan metsä, Rytkynjärvi

Saukko (*Lutra lutra*)

Saukon elinalueita ovat mm. Rytkyjärvi, Rytkynkoski ja Rapakkojoki. Lisäksi laji havaittiin Salinjoella.

4.2.2 Lintudirektiivilajit

Kalatiira (*Sterna hirundo*)

Kalatiira pesii harvakseltaan koko selvitysalueella.

Kurki (*Grus grus*)

Ruokaileva yksilö havaittiin Tuli-Toiviaiseen laskevan Oulujoen suulla.

Laulujoutsen (*Cygnus cygnus*)

Laji pesii todennäköisesti Mustalammella. Pesimättömiä kierteleviä yksiöitä ja kihlapareja (yhteensä 3 p) havaittiin mm. Rytkynjärvellä, Haaranjärvellä.

Palokärki (*Dryocopus martius*)

Lajin syönnösjälkiä havaittiin Pitkäjärven länsirannan metsissä.

Pyy (*Bonasa bonasia*)

Pyy on suhteellisen yleinen laji alueella. Laji havaittiin mm. Koskilammen rantametsissä.

Metso (*Tetrao urogallus*)

Selvitysalueella tavataan muutamia pareja. Laji havaittiin Rytkynjärven Soukunvuoren alueella.

4.3 Uhanalaiset ja harvinaiset lajit

4.3.1 Valtakunnallisesti uhanalaiset lajit

Selkälokki (Larus fuscus)

Erittäin uhanalainen (EN)

Kierteleviä yksilöitä (yhteensä 4 y) havaittiin Korkeenjärvellä, Rytkynkoskella sekä Sopenjärven ja Kotajärven välisen Sopenvirran alueella. Laji ei pesi selvitysalueella.

Naurulokki (Larus ridibundus)

Vaarantunut laji (VU)

Ruokailevia yksilöitä havaittiin mm. Koskilammella, Kalliolammella ja Rytkynkoskella.

Hömötiainen (Poecile montanus)

Vaarantunut laji (VU)

Laji on vaarantunut Suomen pesimäkannan vähenemisen vuoksi. Laji on varsin yleinen selvitysalueella.

Kiiltosirppisammal (Hamatocaulis vernicosus)

Vaarantunut laji (VU) ja luontodirektiivin liitteen II laji.

Kiiltosirppisammalen kasvuympäristöjä ovat lähdevaikutteiset letot ja järvien tai purojen lettoiset rannat. Laji viihtyy parhaiten rimpi-, koivu- ja saraletoilla. Lajista on esiintymätieto Kotilammen etelärannalta (Roivainen 1957; Ulvinen 1999 /Suomen ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmä). Vuoden 2003 selvityksissä lajia ei havaittu eikä esiintymän nykytilasta ole tietoa. Esiintymispaikka on muuttunut, sillä lampea lienee laskettu vähän, pensaikko on lisääntynyt ja pelloilta tullut typpi on rehevöittänyt rantaa.

4.3.2 Valtakunnallisesti silmälläpidettävät lajit

Liito-orava (Pteromys volans)

Ks. 4.1. Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit.

Saukko (Lutra lutra)

Ks. 4.1. Luontodirektiivilajit

4.4 Luonnonsuojelun kannalta arvokkaat alueet

Arvokkaat luontokohteet sekä alueet, joilla on maisemallista erityisarvoa, on esitetty kaavaselostuksen liitekartassa.

Lehdot ja rantaluhdat ovat pienialaisia, paikallisesti arvokkaita, mahdollisia metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä.

4.4.1 Kansallisesti arvokkaat kohteet

- Liljan liito-oravametsä, luonnonsuojelualue (1)
- Vaskurinlahden liito-oravametsä, Korjeenkärvi (2)
- Kylmälahden liito-oravametsä, Korkeenjärvi (3)
- Soidinniityn liito-oravametsä ja puronvarsilehto, Rytkynjärvi (4)
- Kääntöniemen liito-oravametsä, Aittojärvi (5)
- Isokosken liito-oravametsä, Koskilampi (6)
- Luotokaarre liito-oravametsä, Rytkynjärvi (7)
- Ahokkaanniemen liito-oravametsä, Rytkynjärvi (8)
- Kerälahden liito-oravametsä, Rytkynjärvi (9)
- Laajanlahden liito-oravametsä, Rytkynjärvi (10)
- Lippaniemen liito-oravametsä, Rytkynjärvi (11)

4.4.2 Maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kohteet

- Soukunvuoren lähde ja rantalehto, Rytkynjärvi (12)

4.4.3 Paikallisesti arvokkaat kohteet

- Laukkalan laitumet, Kotilampi (13)
- Marjanotkon lehto, Rytkynjärvi (14)
- Pentinlahden lehto, Pitkäjärvi (15)

4.4.4 Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

- Mustarapakon lokkiyhdyskunta, Mustarapakko (16)
- Vasarinvuori, Haarajärvi (17)

4.5 Maisemansuojelun kannalta arvokkaat alueet

4.5.1 Luonnonmaisemakohteet

Seuraavassa on lueteltu paikallisesti arvokkaat luonnonmaisemakohteet ja alueet. Kohteet ja alueet ovat suurelta osin viljelymaiseman keskellä virtaavia koski- ja jokijaksoja.

- Rytkynkoski (LM 1)
- Vasarinkoski (LM 2)
- Hakosaari, Hakojärvi (LM 3)
- Jokijärvi-Särkijärvi jokijakso (LM 4)
- Sopenvirta, Sopenjärvi ja Kotajärvi (LM 5)

- Isokoski (LM 6)

Kulttuurimaisemakohteet on kuvattu kappaleessa 5.2.

5 Kulttuurihistoria

5.1 Suunnittelualueen historiaa

5.1.1 Asutuksesta

Alueen esihistoriallisista asuinpaikoista ja löydöistä on vähän havaintoja, vaikka Rytkyn seutu on sijainnut keskeisellä paikalla muinaisen Saimaan vesireitin ensimmäisen lasku-uoman äärellä. Lasku-uoman niskan alue on saattanut olla epäsuotuisaa asumiselle tai kyseessä on voinut olla jonkinlainen yhteisnautinta-alue, johon ei voinut jäädä pysyvästi asumaan. Alueelta on löydetty kaksi kivikautista asuinpaikkaa, Rytkynkosken ja Jokijärven itärannoilta. Alueen esinelöydöksiä ovat kvartsi-iskokset, kvartsikaavin, kivikirveet, piinuolenkärki, kourutaltta, tasataltat, reikäkivet ja oikokirves.

Kiuruvedelle alkoi jäädä pysyvää asutusta 1500-luvulla. Rytkyn seudun vanhimmasta asutuksesta ei ole tietoja: mm. vuoden 1664 maatarkastuskirjassa ei mainita kylää, sen sijaan läheisestä Hautajärvenniemestä mainitaan 5 verotilaa. Erätalouden merkitys alkoi muuttua vähitellen kiinteän asutuksen myötä, ja karjatalous sai Kiuruvedellä merkitystä jo 1500-luvulta lähtien. Vesistöreitin viljavat rantamaat muodostivat rungon Rytkyn ja Rapakkojoen asuttamiselle. Maatalous ja erityisesti karjatalous kehittyivät kylien tärkeimmäksi elinkeinoksi.

Kiuruvedelle oli rakennettu päätiet 1860-luvulle tultaessa – ensin Iisalmeen, sitten Oulun suuntaan ja Salahmin ruukille sekä Pyhäjärvelle. Rapakkojoen-Rytkyn suunta oli vailla maantieyhteyksiä. 1890-luvulla pidettiin Rytkyn Alapekkalan talossa kokous, jossa tien saantia pidettiin välttämättömänä ja liikkumista varsinkin rospuuton aikana mahdottomana. Rytkyntien rakentaminen saatiin käyntiin vasta 1910-luvulla.

5.1.2 Maa- ja metsätaloudesta

Maatalouden lisäksi tukinuitot tarjosivat työtä 1950-luvun alkupuolelle saakka. Tukkeja uitettiin Sulkavanjärven, Aittojärven ja Savijärven kautta Rytkynkoskea myöten Rytkynjärveen ja edelleen Hautajärveen. Puutavaran vastaanottopaikkoja olivat Rytkynjärven eteläpää, Oulunlampi ja Tuli-Toiviainen.

Rytkyllä toimi neljä myllyä. Rytkynkosken Ylämylly perustettiin v. 1887 ja Rytkynkosken Ala-Mylly v. 1872. Näissä harjoitettiin myös sahausta ja höyläystä. Muita myllyjä olivat Sissuttaja ja Ähmälä.

5.1.3 Koululaitoksesta

Koulunpito alkoi Rytkyllä jo 1800-luvun loppupuolella Alapihan talossa ja Rapakkojoella v. 1906 Rannan talossa. Rytkyn koulu rakennettiin talkootyönä v. 1900. Rapakkojoelle saatiin oma koulu v. 1908. Myös Savijärvelle rakennettiin koulu, joka lakkautettiin v. 1970. Rytkyn koulu siirtyi urheiluseuran käyttöön, kun uusi koulu rakennettiin v. 1975. Rapakkojoen koulu lakkautettiin v. 2010 ja rakennus toimii nyt juhla- ja kokoustilana.

5.1.4 Kauppa- ja pankkitoiminnasta

Rytkyllä ja Rapakkojoella toimi useita kauppoja, mm. Osuusliike Elolla oli myymälä Rytkynkosken niskassa ja Työväen Osuuskaupalla myymälä Ala-Myllyllä, myöhemmin omassa kiinteistössä. Ala-Myllyn kaupalla oli myös pos-

titoimisto. Osuuskassa aloitti 1920-luvulla Murtomäen talossa. Rapakkojoella toimi kuulu kyläkauppias Oskari Kauhanen.

5.1.5 Kulttuuri- ja urheilutoiminnasta

Rytky ja Rapakkojoki ovat tunnettuja talkootoiminnastaan. Rytkyn kylän urheiluharrastus juontaa juurensa 1920-30-lukujen kylien välisiin urheilukilpailuihin. 1970-luvulta lähtien järjestettiin kansallisia juoksu- ja hiihtokilpailuja. Rapakkojoella kulttuuriharrastusta ylläpiti mm. torvisoittokunta. Rapakkojoen Läävän isäntä Juho Pöksyläinen tunnetaan Kiuruveden kotiseutututkimuksen uranuurtajana.

5.2 Kulttuurimaisemakohteet

Paikallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat ovat vesimaisemaan hyvin näkyviä peltomaisemia, joihin liittyy asuinrakennuksia pihapiireineen sekä muita rakennuksia. Vesimaisemaan erottuvia pelto- ja kulttuurimaisemia on selvitysalueella runsaasti. Pellot rajoittuvat tyypillisesti suoraan vesistöihin.

- Rapakkojärven kulttuurimaisema, Rapakkojärvi ja Mustarapakko (KM 1)
- Korkeenjärvi-Mustalampi kulttuurimaisema (KM 2)
- Rytkyn kulttuurimaisema, Rytkynjärvi ja Kotilampi (KM 3)
- Tuli-Toiviainen – Rytkynjärvi kulttuurimaisema (KM 4)
- Savijärven kulttuurimaisema, Savijärvi (KM 5)
- Ohnonjärven kulttuurimaisema, Ohnonjärvi (KM 6)
- Haaranjärven kulttuurimaisema, Haaranjärvi (KM 7)
- Aittojärven kulttuurimaisema, Aittojärvi (KM 8)
- Kuloharjun kulttuurimaisema, Jokijärvi (KM 9)
- Sopenvirran kulttuurimaisema, Sopenjärvi ja Kotajärvi (KM 10)
- Pitkäjärven kulttuurimaisema, Pitkäjärvi (KM 11)

Tiedot perustuvat luonto- ja maisemaselvityksestä laadittuun erilliseen raporttiin. Kulttuurimaisema-alueet on esitetty kaavaselostuksen liitekartalla.

5.3 Kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennuskohteet

Kiuruveden kulttuurihistoriallisesti merkittävän rakennuskannan inventointi on tehty haja-asutusalueilla vuonna 1991. Mirja Nuutinen Kiuruveden kaupungilta päivitti inventoinnin kesällä ja syksyllä 2016.

Inventointikohteen perään on liitetty merkinnät sen valintakriteeristä. Kaikki kohteet ovat paikallisesti merkittäviä (III). Valintaperusteita ovat: R = rakennushistorialliset, H = historialliset ja M = maisemalliset arvot.

Ala-Pekkala III R, M

Ala-Pekkala on vuoden 1847 isojaossa muodostettu vanha kantatila. Asuinrakennuksen rakennutti tilan isäntä Robert Makkonen v. 1927. Peruskivet ja tuvan leivinuunin kivet louhittiin Paljakan vuoresta. Tupa on tyypillinen 1920-luvun maalaistalon tupa kiviuuneineen. Yläkerran kaksi huonetta lienee tehty 1940-luvulla. Pärekate uusittiin tiilikatteeksi paikkakunnalla tehdyistä tiilistä 1940-luvulla, nyttemmin katteena on tiilikuvioitu pelti. Vuonna 1957 rakennusta laajennettiin saunaosastolla. Alakertaan on tehty talouskellari. Julkisivut on verhoiltu ja ikkunat uusittu hiljattain. Pihapiiriin kuuluvat v. 1963 rakennettu tiilinavetta ja aitta.

Muinaisjäännösinventoinnissa (Mikroliitti Oy 2016) paikannettiin vanha talontontti vuoden 1832 isojakokartalla nykyisen pihapiirin länsipuolelle Rytkyntien kohdalle.

Kulttuurihistorialliset arvot:
- rakennushistoriallinen: 1920-luvun hirsirunkoinen maalaistalo, pihapiirissä aitta ja 1960-luvulla rakennettu tiilinavetta
- maisemallinen: Rytkyn kylämaisemaan keskeisesti liittyvä, peltojen ympäröimä pihapiiri Rytkynjärveen viettävässä itärinteessä

Merkittävyys: paikallisesti merkittävä

Lammintaus III R, M

Keljan tilan isäntä Kalle Kastarinen osti v. 1927 Lammin tilan, josta muodostettiin myöhemmin Lammintauksen ja Lamminmäen tilat. Lammintaus rakennettiin vuosina 1929-30. Rakennuksen suunnitteli rakennusmestari Eino Mikkonen. Hirsirunkoinen, jyrkkäkattoinen asuinrakennus tehtiin betoniperustuk-

selle, joka uutena rakennusmateriaalina oli syrjäyttämässä luonnonkiveä. Rakennukseen tuli tupa, keittiö ja kaksi kamaria. Tupa on hirsipintainen. Vuonna 2005 tehdyssä peruskorjauksessa sisääntulon avokuisti muutettiin parvekkeelliseksi lasikuistiksi, ikkunat ja ulkoverhous uusittiin, saunatiloihin rakennettiin avokuisti ja uusittiin betonitiilikate.

Muinaisjäännösinventoinnissa (Mikroliitti 2016) paikannettiin vanha talontontti vuoden 1832 isojakokartalta nykyisen tilakeskuksen kohdalle.

Kulttuurihistorialliset arvot:

- rakennushistoriallinen: edustaa 1930-luvun hirsitekniikkaa, julkisivuiltaan uudistettu rakennus
- maisemallinen: sijaitsee Rytkyn kylän keskeisissä maisemissa Kotilammen rantakumpareella.

Merkittävyys: paikallisesti merkittävä

Myllymäki III R, M

Myllymäen tila muodostettiin v. 1847 isojaossa. Paavo Kärkkäinen rakennutti v. 1918 asuinrakennuksen, johon tuli tupa, keittiö ja kaksi kamaria. Rakennus tehtiin luonnonkiviperustalle. Sotien välillä tuvan rossipohja muutettiin täytepohjaksi ja betonilaatalle. Pohjaratkaisu on säilynyt alkuperäisenä. Yläkerran 3 huonetta rakennettiin v. 1940. Tilava tupa on hirsipintainen. Tuvan kiviuuni on vuodelta 1940. Kuisti rakennettiin vuonna 1979.

Pihapiirissä on kivinavetta vuodelta 1909 lautarakenteisine rehuvajoineen. Aikanaan navettaan mahtui 20 lehmää.

Muinaisjäännösinventoinnissa (Mikroliitti 2016) paikannettiin alkuperäisen luonteensa säilyttänyt vanha talontontti vuoden 1832 isojakokartalta nykyisen pihapiirin kohdalle.

Kulttuurihistorialliset arvot:

- rakennushistoriallinen: pohjaratkaisultaan alkuperäisenä säilynyt 1900-luvun alun maalaistalon päärakennus, jossa hirsiseinäinen tupa kiviuuneineen, pihapiirissä vanha kivinavetta
- maisemallinen: sijaitsee Rytkyn kylän keskustassa komealla paikalla mäkipeltojen päässä, josta kumpuileva maasto laskee itään Rytkynjokeen

Merkittävyys: paikallisesti merkittävä

Rapakkojoen koulu III R, H, M

Rapakkojoen koulun tontti erotettiin Rannan ja Läävän tilojen maista v. 1905. Koulu aloitti toimintansa seuraavana vuonna Rannan talossa. Vuonna 1908 rakennettiin koulu, johon tehtiin kaksi luokkaa ja opettajan asunto. Talkootyön osuus rakentamisessa oli merkittävä. Hirsirunkoisen koulun perustana olivat Paljakan vuoresta louhitut luonnonkivet.

Kaksikerroksinen laajennusosa rakennettiin v. 1924. Alakertaan tuli keittiö ja kaksi luokkaa ja yläkertaan asunto. Rakennuksen julkisivuverhous on vuodelta 1929. Koulua on peruskorjattu vuosina 1956, 1982 ja 1999.

Piharakennuksessa oli aluksi koulukeittola, myöhemmin opettajan asunto sekä puuvarasto ja alakerrassa saunaosasto. Pihapiirissä on myös vanha hirsisauna.

Koulu lakkautettiin v. 2010. Yksityinen yritys osti rakennuksen ja muutti tilat v. 2011 juhla-, kokous- ja majoituskäyttöön.

Kulttuurihistorialliset arvot:

- rakennushistoriallinen: 1900-luvun alkupuolen hirsirakenteinen koulurakennus, jonka hienopiirteisissä julkisivuissa on jugendin tyylipiirteitä
- historiallinen: liittyy kunnan koululaitoksen historiaan, kunnan koululaitoksen varhaisimpia rakennuksia
- maisemallinen: rakennus piirtyy kauas Rapakkojoen laajassa, loivarantaisessa peltomaisemassa

Merkittävyys: paikallisesti merkittävä

Rapakko III R, M

Kärkkäisten suku on asunut tilalla vuodesta 1694. Rapakon tila muodostettiin isojaossa v. 1795. Rapakon talotontti paikantuu isojakokartalla (1794) Alapihan tilalle. Rapakon ja Alapihan tilat erotettiin kantatilasta v. 1927, mutta tilojen pihapiirit on rakennettu jo ennen jakoa.

Asuinrakennuksen rakennusaikaa ei tiedetä. Rakennus on ollut huomattavan kookas, paritupatyyppinen rakennus, jossa rakennuksen päädyissä oli tuvat, keskellä pitkä eteinen ja sen takana keittiö ja kamari. V. 1923 tehdyssä uudistuksessa rakennuksen keskiosaan rakennettiin toinen kerros, jossa oli 3 huonetta. Samassa yhteydessä lännen puoleinen pirtti kengitettiin ja rakennettiin osalle pirtin alustaa kellari, jonne johtaa pihan puolelta oma sisäänkäynti. Lisäksi rakennettiin tuvan sisäänkäynti katoksineen sekä lasikuisti. Pitkästä eteisestä on myöhemmin muodostettu keittiö ja eteinen ja muutettu vanha keittiö kamariksi. Itäpäädyn tupa ja 2. kerros purettiin 1970-luvulla. Rakennuksessa on säilynyt runsaasti alkuperäisiä, vanhoja pintoja ja rakennusosia sekä uunit.

Hirsisalvosjalustalle tehdyn pikkuaitan ikää ei tiedetä. Suuremman 2-kerroksisen vilja-aitan lukossa on vuosiluku 1778. Hinkalot ja purettu.

Puoti/talli muodostuu kahdesta vierekkäin rakennetusta 2-kerroksisesta rakennuksesta. Puotirakennuksesta löytyvät vuosiluvut 1858 ja 1870. Raken-

nuksessa on kolme huonetta, jotka ovat toimineet ruumis- ja vaateaittana, ruoka-aittana ja tallina. Puodin ovet ja 2. kerroksen luukut on koristeltu rombikuvioin. Tallirakennuksessa on vuosiluku 1883. Talllissa on ollut pilttuut 6 hevoselle ja karsina varsalle. Heinävaraston välipohja on purettu. Lattiassa ovat nähtävissä vielä betoniset ruokintakourut. Tallin yläosa muodostaa sisäänkäyntijulkisivuun ulkonevan otsan.

Kulttuurihistorialliset arvot:

- rakennushistoriallinen: hirsirunkoinen asuinrakennus, joka on ulko- ja sisätiloiltaan hyvin säilynyt kokonaisuus, erityispiirteenä sisäänkäyntien 1920-luvun lasikuisti ja avokatos, lisäksi pihapiirissä kookkaat 1800-luvun 2-kerroksiset puoti- ja tallirakennukset, vilja-aitta ja pikkuaitta
- maisemallinen: vanhojen rakennusten ryhmä liittyy luontevasti laajan pihapiirin eri-ikäiseen rakennuskantaan, pihapiiri on keskeinen Rapakkojoen avoimessa peltomaisemassa

Merkittävyys: paikallisesti merkittävä

5.4 Arkeologinen kulttuuriperintö

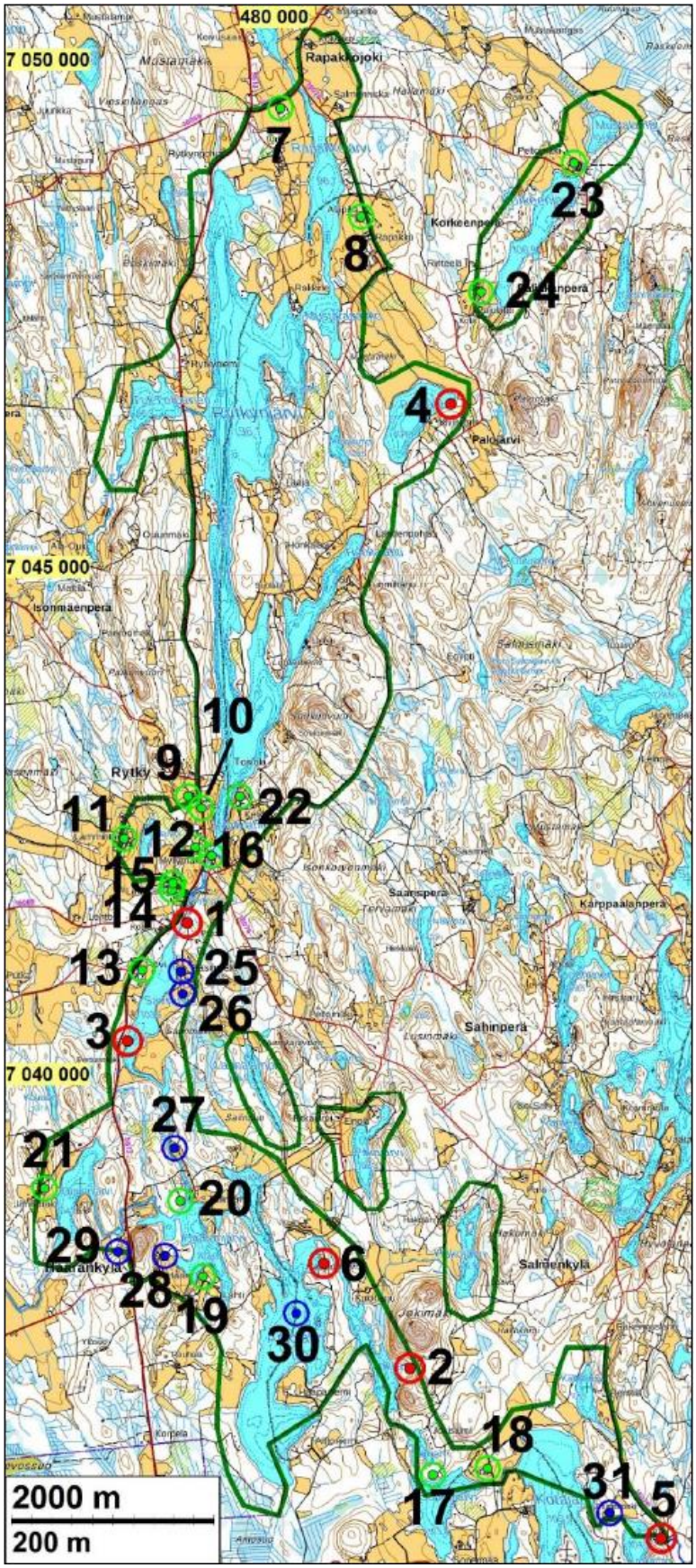
Alkuperäisen muinaisjäännösinventoinnin (2007) sekä päivitysinventoinnin (2016) ovat molemmat tehneet Mikroliitti Oy.

Rytkyn rantaosayleiskaava-alue sijaitsee Kiuruveden taajaman eteläpuolella. Kaava-alueeseen sisältyy viisi erillistä aluetta, joista Kotajärven-Aittojärven-Rytkynjärven vesistön muodostama yksi yhtenäinen alue käsittää miltei koko kaava-alueen. Muut neljä pientä erillistä aluetta sijaitsevat suurimman alueen itä-koillispuolella. Kotajärven pinnankorkeus on 103,9 m, Aittojärven 103,8 m ja Rytkynjärven 96,1 m. Kaava-alueeseen kuuluvien pienien lampien ja järvien pinnankorkeudet vaihtelevat 104,8 ja 108,3 metrin välillä. Korkeimmat laet kaava-alueella ovat noin 172 m (Soukunvuori) ja 155 m (Vasarinvuori) korkuisia. Alueen pohjoisosan Rapakkojoen ja keskiosan Rytkyn aluetta leimaavat pellot ja laitumet – peltoja on myös näiden kyläkeskittymien ulkopuolella, tasaisesti koko kaava-alueella. Hankealueen metsäiset osuudet sijoittuvat suurimmaksi osaksi alueille, jotka ovat liian jyrkkiä (esim. Rytkyn koillispuolen Soukunvuoren alue) tai liian soisia (esim. Salijoen ympäristö alueen lounaisosassa) pelloiksi.

Vuoden 2007 Kiuruveden Rytkyn alueen inventointikertomuksessa kuvataan alueen vesistöhistoriaa seuraavasti: ”Alue on laaja ja se sisältää monen aikaisia, eri korkeustasoilla olevia muinaisrantoja. Alueen rannansiirtyminen on ollut voimakasta ja vedentason muutokset suuria. Muinaisen Itämeren edeltäjän Ancylusjärven (8900–7200 eKr.) rannat ulottuvat alueella 140 m korkeudelle, jossa vedentaso oli n. 10300 eKr. jolloin ihminen on jo mahdollisesti liikkunut ja asunutkin alueella. Muinainen Saimaa on ollut alueella pari tuhatta vuotta 114–115 m korkeustasolla. Saimaan ensimmäinen lasku-uoma on sijainnut alueen eteläpäässä heti Sopenjärven eteläpuolella, mistä on alkanut lyhyt laskujoki Selkäydenjärven kautta nykyiseen Pielaveteen - Muinais-Päijänteeseen aikavälillä n. 7000–4000 eKr. Alueen läpi, muinaista kapeaa ja hyvin polveilevarantaista ja saarista vesireittiä pitkin, ovat siis virranneet koko Saimaan vesistön vedet parin tuhannen vuoden ajan.”

Esihistoriallisen ajan loppupuolella vedentaso alueella on ollut lievästi nouseva, koska vedet laskevat voimakkaamman maankohoamisen suuntaan. Jossain vaiheessa vedentaso on alueen eteläpäässä ollut nykyisen vedentason alapuolella, joten osa alueen esihistoriasta on ilmeisesti nykyisen vedentason alapuolella tai rantavedessä. Alueelta on siis löydettävissä rantasidonnaisia esihistoriallisia muinaisjäännöksiä nykyisen rannan tuntuman ja n. 140 m korkeustason väliltä. Rytkyn rantaosayleiskaava-alueelta tunnettiin entuudestaan kaksi kiinteä muinaisjäännöstä (kivi-kautisia asuinpaikkoja) sekä seitsemän kivikautisen esineen löytöpaikkaa. Näiden lisäksi Haaponiemestä tunnettiin yksi muu kulttuuriperintökohde (historialliseen aikaan ajoittuva röykkiökohde).

Kaava-alueen täydennysinventoinnissa havaittiin neljä uutta kiinteä muinaisjäännöstä sekä 18 muuta kulttuuriperintökohdetta. Kiinteistä muinaisjäännöksistä kaksi on rajamerkkejä, yksi myllynpaikka ja yksi kaskiröykkiökohde (tunnettiin aiemmin muuna kulttuuriperintökohteena). Uusista muista kulttuuriperintökohteista 17 on historiallisen ajan talonpaikkoja ja yksi myllynpaikka. Alkukesällä 2016 suoritetun muinaisjäännösinventoinnin jälkeen kaava-alueella sijaitsee yhteensä kuusi kiinteää muinaisjäännöstä, 18 muuta kulttuuriperintökohdetta sekä seitsemän kivikautisen esineen löytöpaikkaa.

Kuva 8. Suunnittelualueen muinaisjäännökset (1-6), muut kulttuuriperintökohteet (7-24 sekä irtolöytöpaikat (25-31). (Mikroliitti Oy 2016)

5.4.1 Muinaisjäännökset

Kiinteä muinaisjäännös (MML 2§)
Kiinteät muinaisjäännökset ovat maisemassa, maaperässä ja vedessä säilyineitä rakenteita ja kerrostumia, jotka ovat syntyneet paikalla kauan sitten eläneiden ihmisten toiminnasta. Esihistoriallisen ajan muinaisjäännökset ovat ajalta, jolta ei ole kirjallisia lähteitä ja jonka asutusta ja oloja koskevat käsitykset perustuvat ensi sijassa arkeologian menetelmillä saataviin tutkimustuloksiin. Historiallisen ajan muinaisjäännökset ovat ajalta, jolta on käytettävissä myös kirjallisia lähteitä, kuten vanhoja karttoja. Muinaisjäännökset ovat merkittävä osa suomalaista kulttuuriperintöä.

Suunnittelualueelta kesän 2007 inventoinnissa ja aiemmin havaitut kohteet ovat:

Nro	Nimi	Laji	Ajoitus	N	E
Kiinteä muinaisjäännös					
1	PAKOLA	asuinpaikka,	kivikautinen	7041569	479057
2	JOKIJÄRVI	asuinpaikka,	kivikautinen	7037181	481256
3	RAJA NRO 5 (RYTKY)	raja	historiallinen	7040407	478468
4	RAJA NRO 15A	raja	historiallinen	7046686	481657
5	ISOKOSKI	valmistus	historiallinen	7035508	483734
6	HAAPONIEMI	röykkiöt, kaskiröykkiö	historiallinen	7038214	480405

1 Pakola, kivikautinen asuinpaikka

Asuinpaikka sijaitsee Rytkynkosken itärannalla, Rujolan talosta noin 200 m luoteeseen olevalla viljelyspellolla. Pelto on Kiuruvesi-Pielavesi -maantieltä tilalle risteävän tien varressa, välittömästi Rytkynkosken ylittävän sillan korvassa, sillasta noin 10 m kaakkoon, länteen viettävällä viljelyspellolla. Maaperä alueella on hienoa hiekkamoreenia, muuttuen savipitoisemmaksi alempana Rytkynkosken varrella.

2 Jokijärvi, kivikautinen asuinpaikka

Kohde sijaitsee Aittojärven ja Sopenjärven välillä olevan kapean Jokijärven itärannalla. Matkaa asuinpaikalta rantaan on noin 170 metriä. Kohde on jyrkkien rantakallioiden välisen notkelman eteläosassa hietikolla, missä rinne on loivempi. Notkelman eteläosassa on näkyvissä muinainen rantatörmä.

3 Raja Nro 5, raja, kivi

Vuoden 1832 isojakokartan avulla paikannettu rajamerkki sijaitsi kartan laatimisen aikaan Rytkyn ja Sulkavan kylien rajalla. Isojakokartassa raja on merkattu numeroksi 5. Edelleen samalla paikalla kulkeva raja erottaa nykyisin Rytkyn ja Tommonmäen kyliä.

4 raja nro 15a, raja, kivi

Vuoden 1794 isojakokartalta paikannettu Hautakylän ja Salmijärven rajalla sijaitseva pyykki, joka vanhalla kartalla on merkattu ”No 15a”. Paikalla kulkee edelleen kylien välinen raja. Paikalla sijaitsee noin 80 cm korkea kenossa oleva pystykivi. Kiven yhdellä laidalla on epäselvä haukkaus ”3”. Rajamerkkiä on syytä pitää kiinteänä muinaisjäännöksenä, vaikka sen iästä ei ole täyttä varmuutta.

5 Isokoski, valmistus, mylly

Sulkavanjärvestä Kotajärveen laskevassa Isokoskessa, Salmenkyläntien länsipuolella, sijaitsee myllytoiminnan jälkiä. Paikalla on opastaulu, jossa kerrotaan mylly-toiminnasta. Isokosken mylly on merkitty vuoden 1635 myllyluetteloon. Opastaulun mukaan Isokosken myllyt näkyvät vuosina 1852–56 toimitetussa kartassa, mitä ei kuitenkaan löydetty Kansallisarkistosta inventointia valmistellessa. Suuri osa Isokoskessa sijainneiden myllyjen ja niihin liittyvien rakennuksien jään-teistä on todennäköisesti 1900-luvulta. On silti täysin mahdollista, että kosken partaalla ja ns. myllysaarissa olisi säilyneitä osia jopa 1600-luvulta.

6 Haaponiemi, kivirakenteet, röykkiöt

Vanhojen karttojen perusteella havaittu kiviröykkiöiden alue ei ole vanhaa peltoaluetta. Tämän perusteella on syytä olettaa, että kyseessä on kaskiraunioalue ja kiinteä muinaisjäännös.

5.4.2 Muut kulttuuriperintökohteet

Arkeologinen kulttuuriperintö koostuu muinaismuistolain rauhoittamien kiinteiden muinaisjäännösten ohella myös muista, muinaismuistolain rauhoitusta vailla olevista, kulttuuriperintökohteista. Tällaisiksi muiksi kulttuuriperintökohteiksi tulkitaan muinaismuistolain ulkopuolelle jääviä paikkoja ja rakenteita, joiden säilyttäminen on perusteltua niiden historiallisen merkityksen ja kulttuuriperintöarvojen vuoksi. Yleisimpiä kulttuuriperintökohteita ovat esimerkiksi merkittävimmät käytössä olevat tiet, toisen maailmansodan aikaiset sotahistorialliset kohteet ja alle 100 vuotta nuoremmat hylyt ja ne edelleen asutut historiallisen ajan kylänpaikat, jotka eivät ole muinaismuistolain rauhoittamia. Lisäksi kulttuuriperintökohteiksi voidaan laskea muita historiallisesti erityisen (=valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti) arvokkaita. 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun rakenteita. Muita kulttuuriperintökohteita voivat olla ne olla arkeologiset kohteet, jotka eivät Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset oppaan määrityksen mukaan ole kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Muut kulttuuriperintökohteet voidaan suojella kaavassa MRL:n keinoin (132/1999).

7	LÄVÄSALMI	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7049603	479979
8	RAPACKO SKATTE HEMMAN	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7048533	480776
9	YLÄ-PEKKALA (RYTKY)	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7042819	479066
10	ALA-PEKKALA	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7042701	479198
11	LAMMINTAUS	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7042401	478440
12	MYLLYMÄKI	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7042317	479138
13	KÄRKÄLÄ	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7041105	478614
14	VANHA-TANHULA	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7041899	478906
15	KÄRKÄLÄ (UUSI)	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7041963	478920
16	MYLLY 1	valmistus, mylly	historiallinen	7042236	479297
17	SÄRKINIEMI	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7036130	481482
18	VIRTA	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7038085	479215
19	SUOMALA	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7038085	479215
20	TULINIEMI	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7038829	478989
21	JÄNISMÄKI	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7038956	477652
22	MYLLYLAHTI	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7042818	479577
23	PELTOMÄKI	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7049063	482874
24	KORKIA	asuinpaikka, talotontti	historiallinen	7047791	481960

Taulukossa on esitetty muinaisjäännösinventoinnissa 2016 todetut historialliset talonpaikat ja mylly. Näistä 14 talonpaikkaa ja mylly ovat kaava-alueella.

5.4.3 Löytöpaikat

Suunnittelualueelta kesän 2007 ja kesän 2016 inventoinneissa ja aiemmin havaitut löytöpaikat ovat:

- 58 Rasinmäki 2
- 59 Vasari 1
- 68 Vasari 2
- 73 Juurikkalahti
- 78 Asiaiskoski
- 91 Tiirinsaari
- 108 Tallinniemi
- 109 Rasinmäki
- 139 Rytkynjärvi
- 163 Läävänsalmi
- 188 Rasinmäki
- 193 Tuomiharju
- 206 Lamminmäki
- 207 Poskilampi
- 247 Luhta

6 Tavoitteet

6.1 Yleistavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

Osayleiskaavan tavoitteena on suunnitella kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti rantojen tulevaa käyttöä. Tavoitteena on ohjata ja tukea rakentamista, elinkeinojen kehittämistä sekä ympäristön- ja maisemanhoitoa. Osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain määräysten ja periaatteiden mukaisesti. Tällöin valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ja maakunnan rakennetta ohjaavissa vahvistetuissa maakuntakaavoissa annetut maankäyttötavoitteet antavat suuntaviivat kaavan laadinnalle.

Kaava on laadittava osallistavan suunnittelun periaatteiden mukaisesti tiiviissä yhteistyössä alueen maanomistajien, kylätoimikuntien, osakaskuntien ja muiden vastaavien yhdistysten sekä viranomaisten kanssa. Maanomistajien mahdollisimman tasapuolinen kohtelu rakentamisalueiden mitoituksessa turvataan sekä maiseman ja luonnon puolesta arvokkaat rannat pyritään säilyttämään mahdollisimman luonnontilaisina. Tähän pyritään sijoittamalla rakennuspaikat siten, että kulttuuri- ja luonnonympäristölle aiheutunut haitta on mahdollisimman vähäinen.

Kaavan tulee selkeyttää ja yksinkertaistaa rakennuslupaprosessia. Osayleiskaavan mukaiselle rakentamiselle voidaan pääsääntöisesti myöntää rakennuslupa suoraan kaavan perusteella.

Kaavassa tutkitaan rantarakennusalueiden rajat yleispiirteittäin ja niiden määrä tilakohtaisesti. Yksittäisten uusien rantarakennuspaikkojen sijainti osoitetaan ohjeellisena. Lopullinen sijainti täsmentyy rakennuslupamenettelyn yhteydessä hakijan ja rakennustarkastajan neuvottelun pohjalta.

Kaavassa suunnitellaan pääsääntöisesti vain ranta-alueen maankäyttöä. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rakentaminen ranta-alueella edellyttää asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena. Ilman kaavaa ranta-alueelle voi rakentaa vain poikkeamisluvin. Ranta-alueelle ei ole laissa asetettu kiinteätä metrimäärää vesirajasta. Ranta-alueen leveys riippuu vaihtelevan maaston muodoista, kasvillisuudesta ja muista olosuhteista. Maankäyttö- ja rakennuslain perusteluissa ranta-alueen katsottiin ulottuvan noin 100 metrin etäisyydelle mutta ei kuitenkaan missään pidemmälle kuin 200 metrin päähän keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Ranta-alueen syvyytenä käytetään yleisesti 150 m. Ranta-alueen ulkopuolella voi rakentaa normaalein rakennusluvin ilman kaavoituspakkoa. Tässä kaavassa ranta-alueen ulkopuolella osoitetaan pääsääntöisesti vain nykyinen rakennuskanta.

Loma-asutuksen lisäksi määritellään ympärivuotiseen asumiseen, matkailuun, maa- ja metsätalouteen, veneilyyn, reitistöihin, virkistykseen, suojeluun, kulttuuriympäristöihin ja maisemanhoitoon liittyviä aluevarauksia määräyksineen ja suosituksineen.

6.2 Paikalliset tavoitteet

Suunnittelualueen maanomistajille on lähetetty kysely (syksyllä 2007), jossa on tiedusteltu maanomistajien kantaa alustaviin kaavan tavoitteisiin, omien mahdollisten uusien rakennuspaikkojen määrään ja sijoitteluun sekä yhteisten alueiden kuten venevalkamien ja uimarantojen sijoitteluun. Maanomistajakyselyyn on saatu vastauksia 160 ja vastausprosentti on 54 %.

Vastauksissaan maanomistajat keskittyivät pääasiassa omien maidensa suunnitteluun. Yleisiin alueisiin liittyen vastauksissa tuli esille mm. tarpeita venevalkamien osoittamiseen ja Toropainen-nimisen saaren osoittaminen VR-alueeksi.

Kyselyssä annettu palaute otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon osayleiskaavan suunnitteluvaiheessa.

6.3 Virkistyskäyttö

Kalastuksen, metsästyksen ja yleisen virkistyskäytön tarpeet otetaan huomioon osoittamalla tarpeelliset virkistysalueet, leiriytymis- ja rantautumispaikat, veneiden lasku- ja nostopaikat sekä veneily-, melonta- ja retkeilyreitit. Kaavassa osoitetaan myös paikallisten asukkaiden tarvitsemat venevalkamat ja uimarannat.

6.4 Elinkeinot, palvelut

Kaavan tulee tukea nykyisen asujaimiston kehittämistä sekä kehittää ja turvata maa- ja metsätalouden harjoittamisen edellytykset. Maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista ei kaavalla tulla rajoittamaan. Kaavalla pyritään edistämään ja tukemaan ympäristön- ja maisemanhoidon tavoitteita. Alueella kulkevat ja sinne suunnitellut melonta-, retkeily- tms. reitit osoitetaan kaavassa niihin liittyvine palvelupisteiden aluevarauksineen.

6.5 Liikenne ja infrastruktuuri

Rantarakennuspaikkoja sijoitettaessa otetaan huomioon olemassa olevat sähkölinjat, tiestö ja muu infrastruktuuri, jotta kaavan toteuttaminen vaatisi mahdollisimman vähän uuden rakentamista. Sijoittelussa vältetään alueita, jonne tien tekeminen edellyttää suuria leikkauksia tai massansiirtoja. Rakennuspaikat pyritään ensisijaisesti osoittamaan mannerrannoille.

6.6 Rakentaminen

Yleiskaavan keskeinen tavoite on ohjata ranta-alueen rakentamista. Jotta maanomistajien tasapuolinen kohtelu voidaan turvata, tulee tilojen rantarakennusoikeus laskea yksiselitteisen ja ymmärrettävän periaatteen mukaisesti. Luonnonolosuhteista johtuen rakennusoikeuden määrä ei voi olla kaikilla ranta-alueilla yhtä suuri.

Lopullisesta rakennusoikeuden laskentaperiaatteesta tekee valtuusto päätöksen lähtökohtatilanteen, luonto- ja maisemaselvityksen ja tavoiteasettelun perusteella.

Kaavalla pyritään tukemaan ja elävöittämään nykyisiä kyliä. Nykyiseen rakenteeseen tukeutuen pyritään osoittamaan ranta-alueita, joille voidaan sijoittaa uutta vakituista asuinrakentamista.

Itse rakentamisen ja jäteveden käsittelyn ohjaaminen rakennuspaikalla tapahtuu rakennusjärjestyksen, jätevesiasetuksen ja ympäristöviranomaisten määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Suunnittelualueen eri maaperätyyppien vaihteleva soveltuvuus jätevesien käsittelyyn pyritään ottamaan huomioon rantarakennuspaikkojen sijoittelulla ja jätevesien käsittelyä ohjaavilla kaavamääräyksillä.

Rakennusoikeuden määrään vaikuttavia seikkoja ovat mm:

- Palveluiden saatavuus ja infrastruktuurin läheisyys
- Yleiset virkistyskäyttötarpeet
- Maisemalliset arvot
- Rantojen rakennettavuus (kalliot, suot, jyrkänteet, kivikot)
- Luonnonolot
- Uhanalaisten eläimien ja harvinaisten kasvien suotuisan suojelullisen tason säilyminen
- Vesilain säädökset
- Metsä- tai kasvillisuustyyppien kulutuskestävyys
- Maatilamatkailuun ja lomakylätoimintaan tarkoitettujen alueiden rakennusoikeus määritellään tapauskohtaisesti
- Rakennusjärjestys
- Vesistön sietokyky

Rakennusoikeuden määrän tulee vaihdella alueittain tai vyöhykkeittäin luonnonolosuhteiden, alueiden kulutuskestävyyden ja palveluiden läheisyyden ym. edellä mainittujen seikkojen perusteella.

Kaavalla tutkitaan ja osoitetaan ranta-alueet, jotka soveltuvat parhaiten ympärivuotiseen rakentamiseen. Ympärivuotisen asutuksen sijoitteluun vaikuttavat mm. nykyinen kylärakenne ja muu infrastruktuuri, palveluiden saatavuus, rantojen rakennettavuus sekä maisemalliset arvot.

7 Mitoitusperusteet

7.1 Yleiset mitoitusnormit

Rantarakennuspaikkojen lukumäärää laskettaessa mitoitusnormina käytetään pääsääntöisesti "rakennuspaikkojen lukumäärä / muunnettu rantakilometri". Saarilla mitoitus voi perustua myös "maapinta-alaan / rantarakennuspaikka" ja pienillä järvillä ja lammilla ”vesipinta-alaan / rakennuspaikka”. Jokialueella mitoitusnormina käytetään ”rakennuspaikkojen lukumäärä/joki-kilometri”.

Rakennusoikeutta laskettaessa käytetään seuraavia mitoitusnormeja:

A) Mannerrannoilla 6 – 4 rakennuspaikkaa / muunnettu rantakilometri

B) Pienillä järvillä ja lammilla (pinta-ala alle 20 ha) 1 rakennuspaikka / 3 ha lammen vesipinta-alaa kohden.

C) Jokirannoilla 3 rakennuspaikkaa / joki-kilometri

Pienten saarien ja lampien rakennusoikeus jaetaan tilojen kesken niiden rantaviivan pituuksien suhteessa. Alle 1 ha:n saarilla ja alle 3 ha:n lammilla ei ole rakennusoikeutta. Pienten saarien ja lampien rannoille voidaan kuitenkin merkitä rakennusoikeutta, mikäli maanomistajilla ei ole muita rakentamiskelpoisia alueita.

Maisematekijöiden ja luonnonsuhteiden vaikutus mitoitukseen arvioidaan kunkin saaren ja lammen osalta erikseen ja ne saattavat pienentää laskennallista rakentamistehokkuutta.

Edellä esitettyjä periaatteita noudatetaan, kun omistusyksikön koko rakennusoikeus osoitetaan omarantaisina rakennuspaikkoina. Jos rakennusoikeutta sijoitetaan yhteisrantaisina alueina kuten lomakylämäisenä rakentamisena, voidaan em. mitoitusperusteista poiketa.

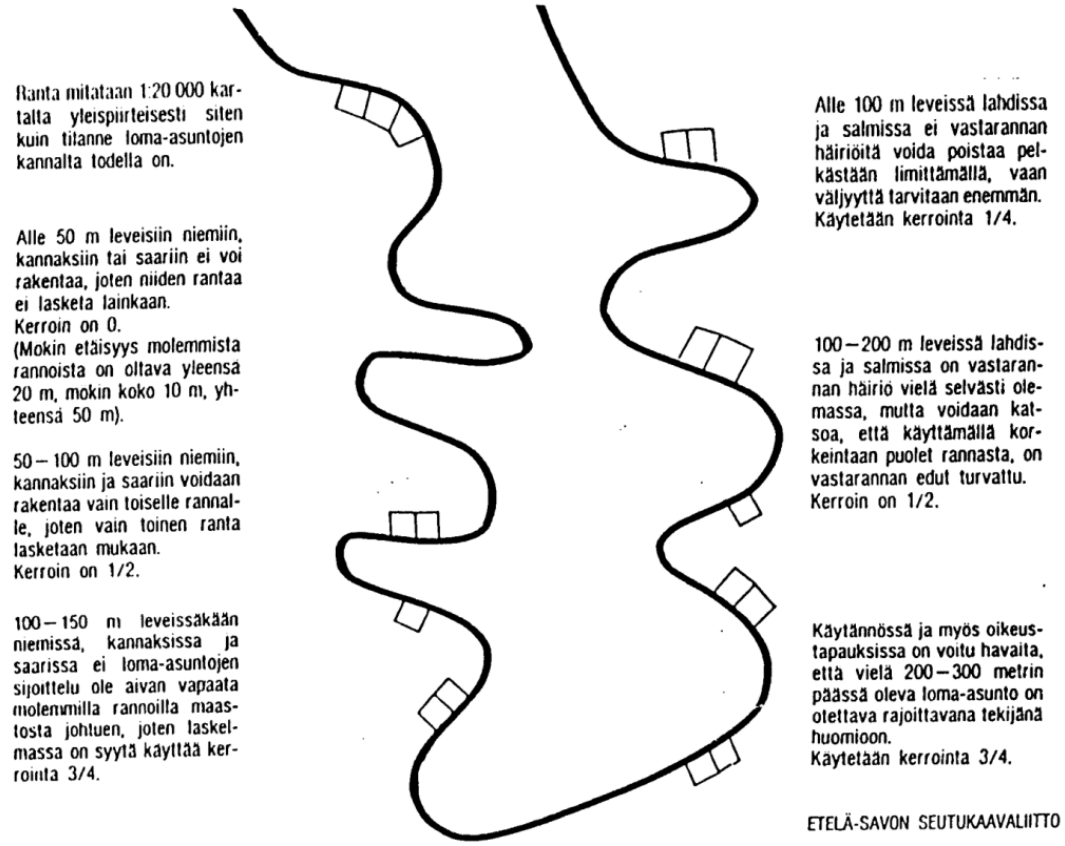
Rakentamattomilla tiloilla ei ole rantarakennusoikeutta, jos:

- Tilan rantaviivan pituus on alle 40 m,
- rakentamista ei voitaisi sijoittaa vähintään 1 m ylävesirajaa korkeammalle,
- rakennuspaikan maaperä ei ole rakennuskelpoista

7.2 Rakennusoikeuden laskentaperiaatteet

Muunnettu rantaviiva

Rantaviiva lasketaan Etelä-Savon maakuntaliiton kehittämän laskentamallin mukaisesti. Laskentamallilla pyritään ottamaan huomioon kapeiden niemien, lahtien, kannasten ja salmien kohdalla vastarannan ja luontotekijöiden rakentamistoiminnalle aiheuttamat rajoitukset. Ajatuksena on laskea kunkin tilan rannanmuotojen mukainen todellinen rantarakentamiseen soveltuva rantaviivan pituus oheisen kaavion mukaisesti.

Suunnittelualueen pienipiirteiset rannanmuodot ja kapeat vesialueet saattavat aiheuttaa muunnetun rantaviivan pienenevän todelliseen rantaviivan nähden kohtuuttoman pieneksi. Tämän vuoksi laskentamallia sovelletaan kaavassa sellaisenaan, mutta kaikkien tilojen rantaviivasta huomioidaan vähintään puolet.

Kaavaselostuksen lopussa liitteenä on mitoitusvertailuja eri muuntomallien välillä sekä olevan rakentamisen ja uuden rakentamisen välillä.

Kantatilaperiaate

Rakennusoikeuden määrittämiseksi on selvitetty suunnittelualueen kiinteistönmuodostumishistoria. Tällöin on selvitetty jokaisen nykyisen tilan osalta mihin tilaan (=kantatila) se on kuulunut määritettynä leikkausajankohtana. Kaikissa Kiuruveden kaupungin alueelle laadituissa oikeusvaikutteisissa yleiskaavoissa on käytetty leikkausajankohtaa 15.10.1969. Se on päivämäärä, jolloin rakennuslain rantakaavasäädökset ovat tulleet voimaan. On myös tarkastettu, ettei rantojen rakentamista ole merkittävissä määrin aloitettu jo ennen tuota ajankohtaa. Vuoden 1972 peruskartassa alueen rakentaminen on vielä hyvin vähäistä.

Kantatilasta leikkausajankohdan jälkeen erotetut rantarakennustontit, tilan alueelle myönnetyt rantarakennusten rakennusluvat sekä tilaan kuuluvat rannalla sijaitsevat loma-asunnot ja ympärivuotiset asunnot lasketaan käytetyksi rakennusoikeudeksi. Ennen leikkausajankohtaa erotettuja vanhoja tiloja ei lasketa käytetyksi rakennusoikeudeksi vaan ne muodostavat oman kantatilansa.

Kantatila selvitetään pääsääntöisesti rekisteröintipäivämäärän mukaan, ellei maanomistaja esitä muuta dokumenttia, kuten kauppakirjaa leikkausajankohtaa vanhemmasta saannosta.

Samalle maanomistajalle kuuluvia alueita käsitellään yhtenä yksikkönä, jota rakennusoikeuslaskelma koskee. Maanomistusyksikön sisällä rantarakennuspaikkojen sijoittamista ei ole sidottu kiinteistöyksiköihin. Samalle maanomistajalle kuuluvilla alueilla rakennusoikeutta voidaan siirtää saarista mantereelle ja alueelta toiselle.

Kohtuullisuusperiaate

Mitoituslaskelmaa tulee pyrkiä noudattamaan maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi mahdollisimman tarkasti. Mikäli kuitenkin ranta soveltuu erityisen hyvin tai huonosti (suorannat, kalliojyrkänteet) rakentamiseen tai on olemassa muu erityinen syy, voidaan kohtuullisuustekijät huomioon ottaen rakennusoikeuden määrää lisätä tai vähentää.

Vesijättömaa

Vesijätön rakennusoikeus kuuluu pääsääntöisesti taustamaan omistajalle lukuun ottamatta alueita, joiden vesijättömaalle on jo rakennettu tai alue on erityisen laaja ja rakennuskelpoinen.

7.2.1 Laskentaesimerkkejä

Esim. 1) Tilasta on erotettu kaksi tonttia vuoden 1969 jälkeen ja sen omassa rannassa on maatilan talouskeskus ja erillinen loma-asunto. Lisäksi tilasta on erotettu ennen vuotta 1969 yksi tontti, mutta sitä ei kantatilaperiaatteen mukaisesti huomioida. Näin muodostuvalla kantatilalla on rantaa 1,8 km ja muunnettua rantaviivaa 1,35 km. Kantatila sijaitsee alueella, jolla käytetään mitoituskerrointa 5 rakennuspaikkaa muunnetulle rantaviivakilometrille. Kantatilalla on rakennusoikeutta 1,35*5=6,75 eli pyöristettynä 7 rakennuspaikkaa. Kun kantatilan alueelle on rakennettu yhteensä 4 huomioitavaa rakennuspaikkaa, voidaan kaavassa sijoittaa tilan rantaan vielä 3 uutta rakennuspaikkaa

Esim. 2) Tilasta on erotettu 3 tonttia vuoden 1969 jälkeen ja sen omassa rannassa on yksi lomarakennus. Näin muodostuvalla kantatilalla on rantaviivaa 1,2 km ja muunnettua rantaviivaa 0,85 km. Kantatila sijaitsee alueella, jolla käytetään mitoituskerrointa 5 rakennuspaikkaa muunnetulle rantaviivakilometrille. Kantatilalla on rakennusoikeutta 0,85*5=4,25 eli pyöristettynä 4 rakennuspaikkaa. Kun kantatilan alueelle on rakennettu yhteensä 4 huomioitavaa rakennuspaikkaa, ei tilan alueelle voida kaavaan enää merkitä uusia rakennuspaikkoja.

Esim. 3) Tila muodostuu saaresta, jonka pinta-ala on 4,8 ha ja sille on rakennettu yksi loma-asunto. Tilasta ei ole erotettu leikkausajankohdan jälkeen tontteja, joten se muodostaa yksin kantatilan. Saaressa käytetään pinta-alaperustetta 1 rakennuspaikka 3 hehtaaria kohden. Kantatilalla on rakennusoikeutta 4,8/3=1,6 eli pyöristettynä kaksi rakennuspaikkaa. Tilalle voidaan siis merkitä kaavassa saareen vielä toinen rakennuspaikka.

7.3 Kaava-alueen mitoitusvyöhykkeet

7.3.1 Yleistä

Rantaosayleiskaava-alueen rannoille on määritetty mitoitusvyöhykkeet, jotta voidaan laskea tilojen laskennallinen rakennusoikeus tasapuolisesti sekä määrittää luonteeltaan ja luonnonoloiltaan samanlaisille ranta-alueille yhtä suuri rakennusoikeus.

Rannat on jaettu mitoitusvyöhykkeisiin rakennettavuuden, luonnon- ja maisemanarvojen, kulutuskestävyyden sekä tiestön ja muun rakennetun infrastruktuurin läheisyyden perusteella. Samanarvoisilla rannoilla käytetään samaa mitoitusnormia eli samanlaisilla rannoilla eri puolilla kaava-aluetta on sama rakennusoikeus.

Mitoitusperusteiden mukaisesti kaava-alueen mitoitusnormit vaihtelevat kuuden ja neljän rakennuspaikan välillä muunnetulle rantaviivakilometrille. Saarissa ja pienillä lammilla käytetään ns. pinta-alanormia ja jokialueella rakennuspaikat lasketaan joki-kilometriä kohden.

7.3.2 Mitoitusvyöhykkeet

Tässä kaavassa käytettävä mitoitusvyöhykejako on esitetty seuraavassa taulukossa. Jaon perusteet on esitetty lyhyesti samassa taulukossa. Mitoitusalueet on esitelty kaavaselostuksen liitekartassa.

MITOITUSVYÖHYKE	ALUE	PERUSTELU
6 rakennuspaikkaa / muunnettu rantaviiva km	Rytkynjärven eteläosa: Myllylahti	- Alueeseen ei kohdistu lainkaan tai kohdistuu vain pienialaisia luonnonarvoja, maisema-arvoja ja/tai kulttuurimaisema-arvoja. - Rakennuspaikkojen sijoittelulla voidaan välttää arvokkaat luonto- maisema- ja/tai kulttuurimaisemakohteet. - Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet ovat hyviä. - Alueella on jo rantarakentamista ja alue on rakennettavuudeltaan hyvä ja infrastruktuuri on pääsääntöisesti kunnossa. - Alue tukeutuu olemassa olevaan asutusrakenteeseen.
5 rakennuspaikkaa / muunnettu rantaviiva km	Rytkynjärven pohjois- ja keskiosat: Taipaleenlahti, Kerälahti-Laajanlahti-Heiskasenniemi-Luhtalahti-Lippaniemi-Suolahti Aittojärven itä- ja länsiranta: Aittolahti, Pajalahti-Vossinlahti	- Alueeseen ei kohdistu lainkaan tai kohdistuu vain pienialaisia luonnonarvoja, maisema-arvoja ja/tai kulttuurimaisema-arvoja. - Rakennuspaikkojen sijoittelulla voidaan välttää arvokkaat luonto- maisema- ja/tai kulttuurimaisemakohteet. - Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet ovat hyviä. - Alueella on jo jonkin verran rantarakentamista ja alue on rakennettavuudeltaan pääasiassa hyvä ja infrastruktuuri on pääsääntöisesti kunnossa.
4 rakennuspaikkaa / muunnettu rantaviiva km	Rytkynjärvi: Honkalahti, Kallioniemi, Rytkyniemi, Hamponlahti, Mustarapakko, Palosalmi Aittojärven pohjoisrannan ranta-alueet: Aittosalmi, Kirnulahti, Syvälahti Savijärvi Jokijärvi Särkijärvi Sopenjärvi Rapakkojärvi Korkeenjärvi Palojärvi Kotajärvi Ohnonjärvi Haaranjärvi Koskilampi	- Alueisiin kohdistuu vain pienialaisia luonnon-, maisema- tai kulttuurimaisema-arvoja. - Rakennuspaikkojen sijoittelulla voidaan välttää arvokkaat luonto-, maisema- ja/tai kulttuurimaisemakohteet. - Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet ovat pääsääntöisesti melko hyviä. - Alueella on jo jonkin verran rantarakentamista ja alue on rakennettavuudeltaan melko hyvä ja infrastruktuuri on pääsääntöisesti kunnossa.

MITOITUSVYÖHYKE	ALUE	PERUSTELU
3-20 ha lammet 1 rakennuspaikka / 3 vesi-ha	Mustalampi Koiralampi Tuli-Toiviainen Kotilampi Lahnalampi Pitkäjärvi Hakojärvi Kalliolampi	- Alueisiin kohdistuu luonnonarvoja, maisema-arvoja ja/tai kulttuurimaisemanarvoja. - Rakennuspaikkojen sijoittelulla ei täysin pystytä välttämään arvokkaita luonto-, maisema ja/tai kulttuurimaisemakohteita. - Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet ovat pääsääntöisesti kohtalaisia. - Rakennettavuus alueilla on pääsääntöisesti kohtalainen. - Pienimpien lampien rakennettavuus on osin heikko.
3 rakennuspaikkaa / joki km	Isokoski Asiaiskoski Konttijoki Vasarinkoski Salijoki Rytkyknkoski	
Ei rakennusoikeutta	Alle 1 ha suuruiset saaret Alle 1 vesi-ha suuruisten lampien rannat	Pieniin saariin tai pienten lampien rannoille voidaan merkitä rakennusoikeutta vain, jos kaikki kolme ehtoa täyttyvät: 1) maanomistajalla ei ole rantarakennusmahdollisuutta muualla, 2) alue on rakennuskelpoinen ja 3) alueella ei ole erityisiä luontoarvoja.

7.4 Arvokkaiden luontokohteiden ja kulttuurihistoriallisten kohteiden huomioiminen

Rakennusoikeuden määrän vaihtelulla ja rakennuspaikkojen sijoittamisella pyritään vähentämään rakentamisen vaikutusta kulttuuri- ja luonnonmaisemaan sekä luonnonoloihin.

Rantarakennuspaikkoja sijoitettaessa suositaan peitteisiä ranta-alueita. Pellot, avokalliot sekä riittävää suojapuustoa vailla olevat rannat ja kapeat niemenkärjet pyritään säilyttämään rakentamattomina.

Esiselvitysten mukaiset erityis- ja arvokohteet pyritään ottamaan rantarakennuspaikkojen sijoittelussa huomioon.

Rantarakennuspaikat pyritään sijoittamaan siten, että nykyinen luonnonmaisema ja vesilintujen pesimä- ja elinmahdollisuudet säilyvät. Rakentaminen on pyrittävä ohjaamaan kalojen kutualueiden ja apajapaikkojen ulkopuolelle.

Rantarakennuspaikat pyritään keskittämään siten, että mahdollistetaan rakentamisesta vapaiden rantojen säilyminen. Kun rakennuspaikat sijaitsevat ryhmissä, mahdollistetaan myös mm. tieyhteyksien tehokkaampi toteuttaminen, kun useampi rakennuspaikka voi hyödyntää samaa kulkuyhteyttä.

8 Rantaosayleiskaava ja sen perustelut

8.1 Yleistä

Suunnittelun tavoitteena on ollut luonnon kannalta arvokkaimpien rantojen säilyttäminen rakentamattomina maanomistajien tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu huomioon ottaen. Samalle maanomistajalle kuuluvilla alueilla on rakennusoikeuksia pystytty siirtämään ja keskittämään niin, että rakennuspaikat sijoittuvat maisemaekologisesti kestäville alueille

Kaavaratkaisu on esitetty tunnusluvuin seuraavassa taulukossa:

Kaava-alueen kokonaispinta-ala	2 781 ha
Todellista rantaviivaa	89 km
Muunnettua rantaviivaa (Etelä-Savon seutukl. malli 50%)	50 km
Käytetty rakennusoikeus (A, AM, RA, ARA)	209 kpl
Uudet rakennuspaikat (RA, A, ARA)	84 kpl
Kokonaisrakennusoikeus kaavassa	293 kpl
Rakennettua rantaviivaa (kaavan toteutuessa)	21 km
Vapaata rantaviivaa (kaavan toteutuessa)	68 km
Rakennuspaikkoja/todellinen rantaviiva	3,3 rakp/km
Rakennuspaikkoja/Etelä-Savon skl muun. rv 50 %.	5,9 rakp/Mkm
Rakennuspaikkoja/Etelä-Savon skl muun. rv	6,7 rakp/Mkm
Rantaviivaa/rakennuspaikka keskimäärin	70 m

Lisäksi kaavassa on osoitettu olevia ei-omarantaisia rakennuksia rantavyöhykkeen ulkopuolella mm. kyläalueilla.

8.2 Aluevarausten pääperustelut

8.2.1 Asuin- ja vapaa-ajanrakentaminen, elinkeinot

Rakennuspaikoista ja rakentamisesta ranta-alueille annetaan yksityiskohtaisia määräyksiä kaupungin rakennusjärjestyksessä (2012). Kaavassa määritellään rakennuspaikkojen rakentamisen kattoarvot. Muutoin kaavassa on sovellettu rakennusjärjestyksen määräyksiä.

Mikäli tämän yleiskaavan mukaisilla rakennuspaikoilla on aiemmassa rakennusluvassa, poikkeusluvassa tai vahvistetussa ranta-asemakaavassa asetettu rakennusjärjestyksestä poikkeavia ehtoja rakennusten määrän, koon, sijoittelun tai ulkoasun suhteen, on nämä ehdot huomioitava uusia rakennuslupia myönnettäessä. Lisäksi alle 1 ha:n rakennetuilla saarirakennuspaikoilla sallitaan rakennusten korjausrakentaminen sekä purettavan tai tuhoutuneen rakennuksen korvaava rakentaminen käytetyn rakennusoikeuden puitteissa. Alle 2000 m²:n kokoisilla rakennuspaikoilla on rajoituksia rakentamisen suhteen koska, Maankäyttö- ja rakennuslain 116.2§:ssä määrätään rakennuspaikan minimikooksi 2000 m²:ä.

A Asuntoalue

Ranta-alueella olevaa kiinteää asutusta on osoitettu A-aluevarauksella. Alue on tarkoitettu ympärivuotiseen asutukseen. Rakennuspaikan kaavamääräyksessä on annettu enimmäismäärät rakentamisella rakennuspaikalla sekä minimietäisyydet rantaviivasta rakennuskohtaisesti. Yleismääräyksissä annetaan lisäksi määräyksiä rakennusten sijoittelusta rakennuspaikalla. Vesihuolto ja jätevesien käsittely on tarkoitettu hoidettavaksi pääsääntöisesti rakennuspaikkakohtaisesti. Jätevesien käsittelytavaksi suositellaan ensisijaisesti maaperään imeyttämällä tai pienpuhdistamoratkaisua. Jätevesien käsittelytapa tulee ennen kaikkea olla rakennuspaikan ominaisuuksiin soveltuva. Rakennuslupa-asiakirjoihin tulee liittää jätevesien käsittelysuunnitelma.

Kaikkiaan asuinrakennuspaikkoja on merkitty kaavaan 78 kpl, joista kaikki paitsi kaksi ovat aiemmin rakentuneita. Näistä 22 on ei-omarantaisia.

Oikeusvaikutteisen rantaosayleiskaavan A-alueille voidaan myöntää rakennuslupa ilman ranta-asemakaavan laadintaa.

A/1	**Asuntoalue.** Alue on tarkoitettu ympärivuotisten asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yksi tai kaksiasuntoisen asuinrakennuksen lisäksi saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Rakennuspaikan suurin sallittu yhteenlaskettu kerrosala on 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 300 m². Uuden rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m2. Numero osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella. Kerrosalaltaan enintään 80 m² asuinrakennukset tulee sijoittaa vähintään 30 m etäisyydelle ja yli 80 m² asuinrakennukset vähintään 50 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Harjakorkeudeltaan enintään 4,0 m olevan ja kokonaispinta-alaltaan enintään 30 m² suuruinen rantasauna tulee sijoittaa vähintään 20 m etäisyydelle ja harjakorkeudeltaan enintään 3,5 m oleva ja kokonaispinta-alaltaan enintään 20 m² suuruinen rantasauna vähintään 10 m etäisyydelle keskiveden korkeuden määräämästä rantaviivasta.

AM Maatilojen talouskeskusten alue

Suunnittelualueen ranta-alueen olevien maa- ja metsätilojen talouskeskukset on merkitty kaavaan omalla merkinnällään. AM-merkinnällä tuetaan toiminnan jatkamista sekä mahdollistetaan sukupolvenvaihdokset sallimalla kahden asuinrakennuksen rakentaminen tilakeskuksen alueelle. AM-1 –merkintä mahdollistaa vain yhden asuinrakennuksen sijoittamisen alueelle. AM-1 merkintää on käytetty kahden talouskeskuksen kohdalla. AM/ ME- merkinnällä on osoitettu maatilojen talouskeskusten alueet, jotka vaativat toimiakseen ympäristöluvan, eli ovat kotieläintalouden suuryksiköitä.

Kaava-alueella on ranta-alueella 23 maatilantalouskeskusta. Näistä 5 on ei-omarantaisia.

AM/1

Maatilojen talouskeskusten alue.
Alue varataan maatilojen talouskeskuksille. Alueelle saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia sivuelinkeinoja palvelevaa rakentamista asuin-, tuotanto, ja talousrakennuksineen. Numero osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

Talouskeskuksen yhteyteen saa sijoittaa kaksi asuinrakennusta sekä yhden kokonaispinta-alaltaan enintään 30 m² suuruisen ja harjakorkeus enintään 4,0 m rantasaunan. Kerrosalaltaan enintään 80 m² asuinrakennukset tulee sijoittaa vähintään 30 m etäisyydelle ja yli 80 m² asuinrakennukset vähintään 50 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta.
Harjakorkeudeltaan enintään 4,0 m olevan ja kokonaispinta-alaltaan enintään 30 m² suuruinen rantasauna tulee sijoittaa vähintään 20 m etäisyydelle ja harjakorkeudeltaan enintään 3,5 m oleva ja kokonaispinta-alaltaan enintään 20 m² suuruinen rantasauna vähintään 10 m etäisyydelle keskiveden korkeuden määräämästä rantaviivasta.

AM-1/1

Maatilojen talouskeskusten alue.
Alue varataan maatilojen talouskeskuksille. Alueelle saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia sivuelinkeinoja palvelevaa rakentamista asuin-, tuotanto, ja talousrakennuksineen. Numero osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

Talouskeskuksen yhteyteen saa sijoittaa yhden asuinrakennuksen sekä yhden kokonaispinta-alaltaan enintään 30 m² suuruisen ja harjakorkeus enintään 4,0 m rantasaunan. Kerrosalaltaan enintään 80 m² asuinrakennukset tulee sijoittaa vähintään 30 m etäisyydelle ja yli 80 m² asuinrakennukset vähintään 50 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta.
Harjakorkeudeltaan enintään 4,0 m olevan ja kokonaispinta-alaltaan enintään 30 m² suuruinen rantasauna tulee sijoittaa vähintään 20 m etäisyydelle ja harjakorkeudeltaan enintään 3,5 m oleva ja kokonaispinta-alaltaan enintään 20 m² suuruinen rantasauna vähintään 10 m etäisyydelle keskiveden korkeuden määräämästä rantaviivasta.

AM/ ME 1

Maatilojen talouskeskusten alue/ Kotieläintalouden suuryksikön alue
Alue varataan maatilojen talouskeskuksille. Alueelle saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia sivuelinkeinoja palvelevaa rakentamista asuin-, tuotanto, ja talousrakennuksineen. Numero osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

Talouskeskuksen yhteyteen saa sijoittaa kaksi asuinrakennusta sekä yhden kokonaispinta-alaltaan enintään 30 m² suuruisen ja harjakorkeus enintään 4,0 m rantasaunan. Kerrosalaltaan enintään 80 m² asuinrakennukset tulee sijoittaa vähintään 30 m etäisyydelle ja yli 80 m² asuinrakennukset vähintään 50 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta.
Harjakorkeudeltaan enintään 4,0 m olevan ja kokonaispinta-alaltaan enintään 30 m² suuruinen rantasauna tulee sijoittaa vähintään 20 m etäisyydelle ja harjakorkeudeltaan enintään 3,5 m oleva ja kokonaispinta-alaltaan enintään 20 m² suuruinen rantasauna vähintään 10 m etäisyydelle keskiveden korkeuden määräämästä rantaviivasta.

Alueelle saa sijoittaa kotieläintalouden suuryksiköksi luokiteltavan kokonaisuuden, joka vaatii toimiakseen ympäristöluvan.

ME Kotieläintalouden suuryksikön alue

Merkinnällä on osoitettu kaksi kotieläintalouden suuryksikön aluetta, joista toinen on olemassa oleva Kotilammen läheisyydessä ja toinen lupavaiheessa oleva Rytkynjärven pohjoisosassa.

ME

Kotieläintalouden suuryksikön alue

Alueelle saa sijoittaa kotieläintalouden suuryksiköksi luokiteltavan kokonaisuuden, joka vaatii toimiakseen ympäristöluvan.

RA Loma-asuntoalue

Perinteinen loma-asutus on pyritty keskittämään pieniin loma-asuntoryhmiin mahdollisuuksien mukaan olemassa oleviin rantarakennuspaikkoihin liittyen.

Loma-asunnot on voitu sijoittaa niin, että riittäviä rakentamisesta vapaita rantaosuuksia on voitu jättää.

Rakennuspaikan kaavamääräyksessä on annettu enimmäismäärät rakentamiselle rakennuspaikalla sekä minimietäisyydet rantaviivasta rakennuskohtaisesti. Yleismääräyksissä annetaan lisäksi määräyksiä rakennusten sijoittelusta rakennuspaikalla. Vesihuolto ja jätevesien käsittely on tarkoitettu hoidettavaksi pääsääntöisesti rakennuspaikkakohtaisesti. Jätevesien käsittelytavaksi suositellaan käymäläjätteiden ja harmaan veden erottelua, maasuodattamoa tai pienpuhdistamoratkaisua. Jätevesien käsittelytapa tulee ennen kaikkea olla rakennuspaikan ominaisuuksiin soveltuva. Rakennuslupa-asiakirjoihin tulee liittää jätevesien käsittelysuunnitelma.

Lisäksi alle 1 ha:n kokoiseen saareen aikaisemmin rakennetuille rakennuspaikoille ei ole merkitty lisärakennusoikeutta. Näiden saarten rakennuspaikat on merkitty karttaan rakennuspaikkasymboleilla. Saarilla sallitaan kaavamääräyksellä rakennusten korjausrakentaminen sekä purettavan tai tuhoutuneen rakennuksen korvaava rakentaminen käytetyn rakennusoikeuden puitteissa. Sama määräys koskee myös alle 2000 m²:n kokoisia rakennuspaikkoja.

Lomarakennuspaikkoja on merkitty kaavaan 199 kpl, joista uusia lomarakennuspaikkoja on 68 kpl.

Oikeusvaikutteisen rantaosayleiskaavan RA-alueille voidaan myöntää rakennuslupa ilman ranta-asemakaavan laadintaa tai poikkeuslupaa.

RA/1

Loma-asuntoalue.
Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden loma-asunnon, rantasaunan sekä tarpeellisia talousrakennuksia. Rakennuspaikan rakennusten suurin sallittu yhteenlaskettu kerrosala on 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 300 m². Uuden rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m2. Kerrosalaltaan yli 80m²:n lomarakennukset tulee sijoittaa vähintään 50 m etäisyydelle ja kerrosalaltaan enintään 80 m²:n rakennukset vähintään 30 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Harjakorkeudeltaan enintään 4,0 m olevan ja kokonaispinta-alaltaan enintään 30 m² suuruinen rantasauna tulee sijoittaa vähintään 20 m etäisyydelle ja harjakorkeudeltaan enintään 3,5 m oleva ja kokonaispinta-alaltaan enintään 20 m² suuruinen rantasauna vähintään 10 m etäisyydelle keskiveden korkeuden määräämästä rantaviivasta.

RA-1-merkintää on käytetty yhdellä rakennuspaikalla, jolla maantien läheisyyden vuoksi tulee kiinnittää erityistä huomioita liikenteen aiheuttamaan meluun.

RA-1/1

Loma-asuntoalue.
Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden loma-asunnon, rantasaunan sekä tarpeellisia talousrakennuksia. Rakennuspaikan rakennusten suurin sallittu yhteenlaskettu kerrosala on 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 300 m². Uuden rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m2.

Kerrosalaltaan yli 80m²:n lomarakennukset tulee sijoittaa vähintään 50 m etäisyydelle ja kerrosalaltaan enintään 80 m²:n rakennukset vähintään 30 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Harjakorkeudeltaan enintään 4,0 m olevan ja kokonaispinta-alaltaan enintään 30 m² suuruinen rantasauna tulee sijoittaa vähintään 20 m etäisyydelle ja harjakorkeudeltaan enintään 3,5 m oleva ja kokonaispinta-alaltaan enintään 20 m² suuruinen rantasauna vähintään 10 m etäisyydelle keskiveden korkeuden määräämästä rantaviivasta.

Alueella tulee huomioida liikenteestä aiheutuva melu. Uudisrakennusten suunnittelussa tulee huomioida valtioneuvoston antamat (993/1992) melutasoja koskevat ohjearvot. Alueelle tulee rakentaa siten, että rakennukset suojaavat asuntojen ulko-oleskelutiloja melulta.

ARA Rantarakennusalue

Rantarakennuspaikalle on mahdollista rakentaa joko lomarakennus tai asuinrakennus. Suurin osa ARA-merkinnällä osoitetuista rakennuspaikoista on olemassa olevia. ARA-rakennuspaikkoja on merkitty pääasiassa Rytkyn kylän lähelle ja Rytkyntien läheisyyteen, jossa on vesijohto. Asuinrakentamista on perusteltua sijoittaa kyläalueiden läheisyyteen tukemaan olemassa olevaa rakennetta ja asutusta. Näin voidaan edesauttaa kylien elinvoimaisuutta. ARA-rakennuspaikkoja on merkitty kaavaan 15 kpl, joista uusia on 12 kpl.

ARA/1

Rantarakennusalue
Rakennuspaikalle saa rakentaa ympärivuotista asumista palvelevan asuinrakennuksen tai lomarakennuksen lisäksi rantasaunan ja talousrakennuksia. Rakennuspaikan käyttötarkoitus määräytyy rakennusluvan yhteydessä rakennuspaikkakohtaisesti. Käyttötarkoitusta ratkaistaessa tulee huomioida ko. käyttötarkoitukselle esitetyt vaatimukset. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden asuinrakennuksen tai loma-asunnon, rantasaunan sekä tarpeellisia talousrakennuksia. Rakennuspaikan rakennusten suurin sallittu yhteenlaskettu kerrosala on 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 300 m². Uuden rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m2.

Kerrosalaltaan yli 80m²:n rakennukset tulee sijoittaa vähintään 50 m etäisyydelle ja kerrosalaltaan enintään 80 m²:n rakennukset vähintään 30 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Harjakorkeudeltaan enintään 4,0 m olevan ja kokonaispinta-alaltaan enintään 30 m² suuruinen rantasauna tulee sijoittaa vähintään 20 m etäisyydelle ja harjakorkeudeltaan enintään 3,5 m oleva ja kokonaispinta-alaltaan enintään 20 m² suuruinen rantasauna vähintään 10 m etäisyydelle keskiveden korkeuden määräämästä rantaviivasta.

Olemassa olevat ja uudet rakennukset

Olemassa olevat ja kaavan mitoitukseen perustuvat uudet loma- ja asuinrakennuspaikat on merkitty kaavaan omilla symboleillaan. Uusien rakennusten sijainti on merkitty likimääräisesti ja tarkka sijainti määritellään rakennuslupavaiheessa. Lisäksi kaavaan on merkitty omalla merkinnällään sauna, jos se sijaitsee erillään varsinaisesta loma- tai asuinrakennuspaikasta. Rantasaunasta ei voida muodostaa erillistä rantarakennuspaikkaa.

Rannalla sijaitsevan nykyisen loma-asunnon tai asuinrakennuksen likimääräinen sijainti.

Ohjeellinen uuden loma-asunnon tai asuinrakennuksen sijainti.

rs

Asuin- tai lomarakennukseen liittyvä rantasaunan rakennuspaikka.
Merkinnän osoittamaan paikkaan saa rakentaa erillisen saunarakennuksen sekä tarvittavat varastorakennukset. Saunarakennuksen koko saa olla enintään 30 k-m^2. Talousrakennuksen koko saa olla enintään 10 k-m^2. Rantasaunasta ei voida muodostaa erillistä rantarakennuspaikkaa.

RM-2 Matkailupalvelujen alue

Kaava-alueen pohjoisosassa, Rapakkojoella RM-2 –merkinnällä on kaavaan merkitty vanha koulu, jossa on kokous- ja matkailutiloja.

RM-2

Matkailupalvelujen alue.
Alue on varattu matkailu- ja kokoustiloja varten.

800

Luku osoittaa alueen suurimman sallitun kokonaisrakennusoikeuden.

8.2.2 Luonnon- ja kulttuuriympäristön suojelu

SL Luonnonsuojelualue

Kiuruveden kaupungin omistama tila (263-418-7-30), joka on tarkoitus perustaa Metso-kohteeksi, on merkitty kaavaan SL-merkinnällä. Alueella on Huvikallion/Rytkyn luontopolku ja rannassa laavu.

Tilan 263-402-5-18 alueella on perustettu luonnonsuojelualue. Alue on liito-oravan elinpiiriä. Alue on osoitettu SL-merkinnällä

Tilat 263-415-6-46 ja 263-415-6-45 on ostettu valtiolle suojelutarkoituksiin. Alue on osoitettu SL-merkinnällä

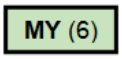

Luonnonsuojelualue.

MY Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja

Maa- ja metsätalousalueet, joilla on erityisiä ympäristöarvoja, on kaavaa varten laaditun luonto- ja maisemaselvityksen perusteella merkitty MY-merkinnällä. Kohteiden tarkempi kuvaus on selostuksen kohdassa 4.4. Kaavaan merkityt MY-alueet ovat:

- MY (12) Soukunvuoren lähde ja rantalehto, Rytkynjärvi
- MY (14) Marjanotkon lehto, Rytkynjärvi
- MY (17) Vasarinvuori, Haaranjärvi

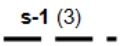
Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.
Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön. Ranta-alueelle ei saa rakentaa siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (MRL 43.2 §).
Maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisella ranta-alueella (enintään 200 m syvyinen rantaviivasta mitaten maastolliset olosuhteet huomioiden) on kielletty muu, kuin maa- ja metsätaloutta varten tarpeellinen rakentaminen. Ranta-alueen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti osoitettu erillisillä rakennusalueilla tai siirretty AM-, AM-1-, AM/ME, A-, ARA-, RA- ja RA-1-alueille. Ranta-alueen ulkopuolisia MY-alueita voidaan maa- ja metsätalouskäytön ohella käyttää rakentamiseen kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä ja rajoituksia noudattaen.
Suluissa oleva numero viittaa kaavaselostukseen.

s-1 Ohjeellinen suojeltava alueen osa

Kansallisesti arvokkaat kohteet on kaavaa varten laaditun luonto- ja maisemaselvityksen perusteella merkitty s-1 –merkinnällä. Kohteiden tarkempi kuvaus on selostuksen kohdassa 4.4. Kaavaan merkityt s-1 alueet ovat:

- Vaskurinlahden liito-oravametsä, Korjeenkärvi (2)
- Kylmälahden liito-oravametsä, Korkeenjärvi (3)
- Soidinniityn liito-oravametsä ja puronvarsilehto, Rytkynjärvi (4)
- Kääntöniemen liito-oravametsä, Aittojärvi (5)
- Isokosken liito-oravametsä, Koskilampi (6)
- Luotokaarre liito-oravametsä, Rytkynjärvi (7)

- Ahokkaanniemen liito-oravametsä, Rytkynjärvi (8)
- Kerälahden liito-oravametsä, Rytkynjärvi (9)
- Laajanlahden liito-oravametsä, Rytkynjärvi (10)
- Lippaniemen liito-oravametsä, Rytkynjärvi (11)

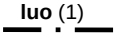

Ohjeellinen suojeltava alueen osa.
Alueella on todettu luonnonsuojelulain 49 §:n tarkoittamia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueella suoritettavat toimenpiteet on tehtävä siten, että liito-oravan pesä- ja levähdyspuut ja niitä suojaavat puut sekä ravinnonhankinnan ja liikkumisen kannalta riittävä puusto säilytetään.

luo Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue

Paikallisesti arvokkaat ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet on kaavaa varten laaditun luonto- ja maisemaselvityksen perusteella merkitty luo-merkinnällä. Kohteiden tarkempi kuvaus on selostuksen kohdassa 4.4. Kaavaan merkityt luo-alueet ovat:

- luo (15) Pentinlahden lehto, Pitkäjärvi
- luo (16) Mustarapakon lokkiyhdyskunta, Mustarapakko

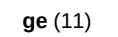

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
Mahdollinen metsälain 10§:n tai luonnonsuojelulain 29§:n mukainen kohde tai joku muu ympäristö-, luonto- tai maisema-arvoiltaan merkityksellinen kohde. Kohteen ominaispiirteitä ei saa heikentää. Suluissa oleva numero viittaa kaavaselostukseen.

ge Arvokas geologinen muodostelma

Geologiset kohteet on kaavaa varten laaditun luonto- ja maisemaselvityksen perusteella merkitty ge-merkinnällä. Kohteiden tarkempi kuvaus on selostuksen kohdassa 4.4. Kaavaan on merkitty yksi ge-alue:

- ge (17) Vasarinvuori, Haaranjärvi

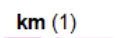

Arvokas geologinen muodostelma.
Suluissa oleva numero viittaa kaavaselostukseen.

km Perinnemaisema-alue

Paikallisesti arvokkaat perinnemaisemakohteet on kaavaa varten laaditun luonto- ja maisemaselvityksen perusteella merkitty km-merkinnällä. Kohteiden tarkempi kuvaus on selostuksen kohdassa 4.4. Kaavaan on merkitty yksi km-alue:

- km (7) Laukkalan laitumet

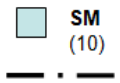
Perinnemaisema-alue.
Alueen maankäytössä tulee ottaa huomioon sen maisemalliset, tieteelliset ja kulttuurihistorialliset arvot. Suluissa oleva numero viittaa kaavaselostukseen.

Suositus: Alueelle rakentamista tulee välttää

SM Muinaismuistokohde tai -alue

Alueella olevat kiinteät muinaisjäännökset on kaavaa varten laaditun muinaisjäännösinventoinnin perusteella merkitty SM-merkinnällä. Kohteet ovat lailla suojeltuja. Kohteiden tarkempi kuvaus on selostuksen kohdassa 5.2.1. Kaavaan merkityt SM-kohteet ovat:

1 Pakola, kivikautinen asuinpaikka
2 Jokijärvi, kivikautinen asuinpaikka
3 Raja Nro 5, raja, kivi
4 raja nro 15a, raja, kivi
5 Isokoski, valmistus, mylly
6 Haaponiemi, kivirakenteet, röykkiöt

Muinaismuistokohde tai -alue.
Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös.
Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto. Numero viittaa kaavaselostukseen.

s Muu arkeologinen kulttuuriperintökohde

Muuksi arkeologiseksi kulttuuriperintökohteeksi on kaava-alueen osoitettu historialliset talonpaikat (14 kpl) sekä yksi historiallinen mylly. Muinaisjäännösinventointi on ulotettu Museoviraston ohjeen (Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. 2009) perusteella koskemaan myös vanhoja yksittäistaloja ja v. 1750 vanhempia tai vanhemmiksi oletettuja torppia.

Kylätontit ovat tärkeää ensisijaista lähdeaineistoa tutkittaessa esimerkiksi asutuksen leviämistä ja vakiintumista maassamme, autioitumisen syitä ja seurauksia sekä talonpoikaista elämänmuotoa, rakentamista ja esinekulttuuria sekä niissä havaittavia muutoksia ja yhteyksiä. Keskiaikaista kylätonttia ympäröivä maisema on saattanut muuttua ratkaisevasti vuosisatojen saatossa, mutta on kohteita, joissa ikivanhan historiallisen maiseman ja maankäytön elementit ovat edelleen hyvin tunnistettavissa. Myös moni perinnebiotoopiksi luokiteltu kohde on itse asiassa autioitunut kylätontti. (Museovirasto, 2009)

s-merkinnällä osoitetut talonpaikat ja mylly on listattu alla:

7 LÄVÄSALMI
8 RAPACKO SKATTE HEMMAN
10 ALA-PEKKALA
11 LAMMINTAUS
12 MYLLYMÄKI
13 KÄRKÄLÄ
16 MYLLY 1
17 SÄRKINIEMI

18 VIRTA
19 SUOMALA
20 TULINIEMI
21 JÄNISMÄKI
22 MYLLYLAHTI
23 PELTOMÄKI
24 KORKIA

Muu arkeologinen kulttuuriperintökohde (historiallinen talonpaikka tai mylly).
Alueella sijaitsevien historiallisten rakenteiden ja kerrostumien poistaminen on sallittu vain erityisestä syystä ja riittävän arkeologisen dokumentoinnin jälkeen. Aluetta koskevista suunnitelmista on kuultava museoviranomaista.

SR Rakennussuojelukohde

Arvokkaat ja suojeltavat rakennukset on merkitty SR- ja AR-merkinnöin. Kohteiden tarkempi kuvaus on selostuksen kohdassa 5.3. Kaavaan merkityt SR-kohteet ovat:

- SR (1) Ala-Pekkala, tilan päärakennus
- SR (3) Myllymäki, tilan päärakennus ja kivinavetta
- SR (4) Rapakkojoen koulu, koulurakennus
- SR (5) Rapakko, tilan vanha päärakennus, puoti/tallirakennus ja aitta

Rakennussuojelukohde.
Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemankuvan kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä ympäristöineen.
Arvokkaat rakennukset ja rakennusryhmät säilytetään. Rakennusten kunnostus tehdään säilyttävällä korjaustavalla. Rakennusten tai niiden osan purkaminen tai muuttaminen edellyttää MRL 127§ mukaista purkamislupaa. Suluissa oleva numero viittaa kaavaselostukseen.

S-kohteena informatiivisemmalla merkinnällä puolestaan on osoitettu:

- S (2) Lammintaus, tilan päärakennus

Arvokas rakennus tai rakennusryhmä.
Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemankuvan kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä ympäristöineen.

Suositus: Arvokkaat rakennukset ja rakennusryhmät säilytetään. Rakennusten kunnostus tehdään säilyttävällä korjaustavalla. Suluissa oleva numero viittaa kaavaselostukseen.

8.2.3 Liikenne

Kaavassa on osoitettu suunnittelualueella olevat yleiset tiet, joita ovat maantie 5613 Rytkynjärven länsipuolella sekä maantiet 16078 ja 16078 Rytkynjärven itäpuolella ja maantie 16077 Rapakonjoentie kaavan pohjoisosassa.

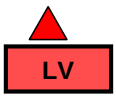
Suunnittelualueen muu tieverkko näkyy pohjakartassa. Kaavamääräyksellä määrätään, että uusien rakennuspaikkojen pääsytiet tulisi johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta yleiselle tielle. Lisäksi määrätään vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tapahtuvaksi samasta liittymästä. Tienpitovi-

ranomaisen kanssa tulee neuvotella hyvissä ajoin uuden liittymän sijainnista tai liittymän käyttötarkoituksen muutoksesta. Saareen tulevien rakennuspaikkojen osalta tulee rakennusluvan yhteydessä osoittaa, miten venepaikat järjestetään mantereen puolella.

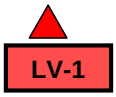
Yhdystie.

Kaavassa on merkitty 4 veneenpitopaikkaa ja/tai veneluiskaa. Veneenpitopaikat ja/tai veneluiskat sijaitsevat:

- Rytkynpohja, Rytkynjärven pohjoisosa
- Nuottarinne, Rytkynjärven länsiranta
- Läävänsalmi, Rapakkojärven pohjoisosa
- Aittosalmi, Aittojärven pohjoisosa

Vesiliikennealue/ venevalkama/ rantautumispaikka.
Alue on tarkoitettu venevalkamaa, rantautumispaikkaa tai vesiliikenteen tarvitsemia palveluja, rakennuksia ja rakenteita varten.

Vesiliikennealue/ venevalkama/ rantautumispaikka.
Alue on tarkoitettu rasiteoikeuden haltijoiden venevalkamaa, rantautumispaikkaa tai vesiliikenteen tarvitsemia palveluja, rakennuksia ja rakenteita varten.

8.2.4 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet

M-1 Maa- ja metsätalousvaltainen alue

M-alueet ovat normaaleja maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä hajaasutusluonteiseen rakentamiseen tarkoitettuja alueita. M-alueilla rakentaminen voi sijoittua vapaasti ranta-alueen ulkopuolella yleiskaavan periaatteet ja rakennusjärjestyksen säädökset huomioon ottaen.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön. Ranta-alueelle ei saa rakentaa siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (MRL 43.2 §).
Maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisella ranta-alueella on kielletty muu, kuin maa- ja metsätaloutta varten tarpeellinen rakentaminen. Ranta-alueen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti osoitettu erillisillä rakennusalueilla tai siirretty AM-, AM-1-, AM/ME, A-, ARA-, RA- ja RA-1-alueille.
Ranta-alueen ulkopuolisia M-alueita voidaan maa- ja metsätalouskäytön ohella käyttää rakentamiseen kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä ja rajoituksia noudattaen.

MT Maatalousvaltainen alue

MT-alueet ovat pääosin maatalouden harjoittamiseen tarkoitettuja peltoalueita. MT-merkinnällä on osoitettu paikallisesti maisemassa tärkeitä peltokokonaisuuksia, joiden toivotaan säilyvän maatalouskäytössä myös tulevaisuudessa. Kaavaa varten laaditussa luonto- ja maisemaselvityksessä luetellut paikallisesti arvokkaat kulttuurimaisemat on peltojen osalta merkitty kaavaan MT-alueina, poislukien Rapakon ja Rytkyn kylän laajat kokonaisuudet, jotka on osoitettu MA-alueina.

MT

Maatalousvaltainen alue.
Alue on tarkoitettu pääasiassa maatalouden harjoittamiseen.
Maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisella ranta-alueella (enintään 200 m syvyinen rantaviivasta mitaten maastolliset olosuhteet huomioiden) on kielletty muu, kuin maa- ja metsätaloutta varten tarpeellinen rakentaminen.
Ranta-alueen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti osoitettu erillisillä rakennusalueilla tai siirretty AM-,AM-1-, A- ,ARA-, RA-, RA-1- ja RM-1-alueille.
Ranta-alueen ulkopuolella on sallittu haja-asutusluontoinen rakentaminen edellyttäen, että rakentaminen liittyy sijainniltaan ja tyypiltään olemassa olevaan rakennuskantaan tai soveltuu maastollisesti ja maisemallisesti olevaan ympäristöön.

MA Maatalousvaltainen alue, jolla on kulttuurimaisema-arvoja

Suunnittelualueella on runsaasti vesimaisemaan erottuvia pelto- ja kulttuurimaisemia. Tällä pyritään tukemaan alueen maisemarakenteen säilymistä. MA-alueilla rakentaminen tulisi liittyä sijainniltaan ja tyyliltään olemassa olevaan rakennuskantaan tai soveltua maastollisesti ja maisemallisesti olevaan ympäristöön. MA-aluevarauksella on osoitettu maakuntakaavan mukaisesti laatuluokaltaan hyvät, yhtenäiset, laajat peltoalueet, jotka halutaan jatkossakin säilyttää maatalouskäytössä. Näillä alueilla on myös luonto- ja maisemaselvityksen mukaisia kulttuurimaisemia.

MA

Maatalousvaltainen alue, jolla on kulttuurimaisema-arvoja.
Alue on tarkoitettu pääasiassa maatalouden harjoittamiseen. Tällä merkinnällä osoitetut avoimet viljelymaisemat muodostavat arvokkaan kulttuurimaiseman rungon. Ranta-alueelle ei saa rakentaa siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (MRL 43.2 §). Ranta-alueella (enintään 200 metrin syvyinen vyöhyke rantaviivasta mitaten maastolliset olosuhteet huomioiden) saa rakentaa vain maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia, ei asuin- ja lomarakennuksia. Ranta-alueen ulkopuolella on sallittu haja-asutusluontoinen rakentaminen edellyttäen, että rakentaminen liittyy sijainniltaan ja tyypiltään olemassa olevaan rakennuskantaan tai soveltuu maastollisesti ja maisemallisesti olevaan ympäristöön.

Kaavasuositus: Peltojen avoimina säilyttämisen tukeminen ja mahdolliset ympäristönhoitotoimenpiteet ovat erityisesti näillä alueilla perusteltuja.

8.2.5 Retkeily- ja ulkoilualueet

Rytkynjärvessä sijaitseva pieni, Torapainen-niminen saari on merkitty kaavaan VR-1 merkinnällä.

VR-1

Retkeily- ja ulkoilualue
Alueelle saa rakentaa retkeily- ja ulkoilukäyttöä palvelevia pienehköjä rakennuksia tai rakennelmia.

Rytkynjärven eteläosaan on merkitty uimaranta VV-merkinnällä. Alue on Kiuruveden kaupungin omistuksessa.

VV **Uimaranta.**

Kiuruveden kaupungin ylläpitämä Huvikallion/Rytkyn luontopolku on merkitty kaavaan ohjeellisen retkeilyreitin merkinnällä. Reitin varrella Rytkynjärven

rannassa sijaitseva levähdyspaikka laavuineen on merkitty kaavaan laavu-merkinnällä.

Ohjeellinen retkeilyreitti.

Laavu.

9 Toteuttaminen

Maankäyttö- ja rakennuslaki (5.2.1999/132) ja –asetus (10.9.1999/895) tulivat voimaan vuoden 2000 alusta. Tässä osayleiskaavassa ja sen toteuttamisessa noudetaan lain (MRL) ja asetuksen (MRA) periaatteita.

9.1 Osayleiskaavan oikeusvaikutukset

Kaavahierarkiassa kaavan oikeusvaikutukset ja sitovuus tiukentuvat kaavan vahvistamisen ja tarkentumisen myötä. Rakennustoimintaa ohjaavat oikeudellisen sitovuuden mukaisessa järjestyksessä seuraavat säädökset:

1. Maankäyttö- ja rakennuslain säädökset
2. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen säädökset
3. Asemakaava tai ranta-asemakaava
4. Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutteinen yleiskaava (MRL 37§)
5. Suomen rakentamismääräyskokoelman määräykset
6. Rakennusjärjestys
7. Vahvistettu maakuntakaava (ent. seutukaava)
8. Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutukseton yleiskaava (MRL 45§)
9. Muut suunnitelmat (esim. palstoitussuunnitelmat)

Tämä kaava hyväksytään kaupunginvaltuustossa oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Tämä tarkoittaa sitä, että kaavaan merkityille rantarakennuspaikoille voidaan myöntää kaavan perusteella rakennuslupa.

Yleiskaavan keskeiset oikeusvaikutukset on esitetty MRL:n 42 ja 43 §:ssä:

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 44.1 §).

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista (MRL 44.2 §).

Yleiskaavaa antaa mitoitusraamit esimerkiksi matkailualueille laadittaville ranta-asemakaavoille. Mm. maanmittaus-, metsä- sekä tie- ja vesiviranomaisten tulee ottaa suunnittelussaan ja päätöksenteossaan yleiskaava huomioon.

Lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteuttamista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta. Haittaa arvosteltaessa ei ole otettava huomioon omistussuhteissa yleiskaavan vahvistamisen jälkeen tapahtuneita muutoksia, ellei niitä ole tehty yleiskaavan toteuttamista varten. (MRL 43.1 §.)

Oikeusvaikutteisen yleiskaavan rakentamista ja vesihuoltoa koskevat kaavamääräykset ohittavat rakennusjärjestyksen, mikäli määräykset ovat ristiriidassa (MRL 14.4 §). Muilta osin rakennusjärjestyksen määräykset ovat voimassa osayleiskaava-alueella. Merkittävää on myös se, että maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella (MRL 32.3 §).

Maanomistajille on osoitettu ns. perusrakennusoikeus, eikä lunastamisen edellytyksenä olevaa "huomattavaa haittaa" pitäisi syntyä.

9.2 Rakennuslupakäsittely osayleiskaava-alueella

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on säädös, joka kieltää rakentamisen ranta-alueelle ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan tai sen osan perusteena. (MRL 72.1 §). Tämän kaavan kunnanvaltuusto hyväksyy oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Tämä tarkoittaa sitä, että tämän yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakennusluvat ranta-alueella oleville rakennusalueille (AM-, A- tai RA-alueelle), ellei aluetta koskevassa kaavamääräyksessä ole toisin määrätty. Ranta-alueen ulkopuolella voidaan sallia haja-asutusluonteinen rakentaminen ellei aluekohtaisissa kaavamääräyksissä ole muuta määrätty.

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kaupungin rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei yleiskaavassa ole toisin määrätty. Mikäli tämän yleiskaavan mukaisilla rakennuspaikoilla tai rantasaunojen rakennuspaikoilla on aiemmassa rakennusluvassa, poikkeusluvassa tai vahvistetussa ranta-asemakaavassa asetettu rakennusjärjestyksestä poikkeavia ehtoja rakennusten määrän, koon, sijoittelun tai ulkoasun suhteen, on nämä ehdot huomioitava uusia rakennuslupia myönnettäessä.

Rakennusten sopeutumisessa ympäristöön ja sijoittumisessa rakennuspaikalle tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennuspaikoilla tulee rakennusten ja rannan väliin jättää tai istuttaa riittävä suojapuusto. Maisemallisesti merkittäviä puita ei saa poistaa.

Korttelialueiden aluevaraukset osoittavat rakentamisalueen, jolle rakennuspaikan rakennukset tulisi sijoittaa. Lopullinen paikka määritellään maastokatselmuksessa rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Mikäli rantarakennuspaikan rakennuslupaa haetaan muulle kuin kaavaan merkitylle rakennuspaikalle ranta-alueella ilman erityisen päteviä perusteita, tulee hakemus evätä, koska rakentaminen vaikeuttaisi yleiskaavan toteuttamista. Maanomistajalle ei aiheudu huomattavaa haittaa, koska perusrakennusoikeus on osoitettu korttelialueilla. Kaupungille ei näin ollen aiheudu korvausvelvollisuutta.

Osayleiskaavasta on mahdollista poiketa poikkeusluvalla tai ranta-asemakaavalla, mikäli poikkeaminen ei vaaranna yleiskaavan keskeisiä tavoitteita.

9.3 Ohjeet rantarakennuspaikkojen jätevesien käsittelylle ja jätehuollon järjestämiselle

Rantarakennuspaikkojen määrän lisääntyessä ja niiden varustetason parantuessa myös vapaa-ajanasutus alkaa tulevaisuudessa olla haja-asutukseen verrattava jätevesikuormittaja. Vesihuollon osalta tulee tällöin erityistä huomiota kiinnittää käymälätyypin valintaan ja pesuvesien käsittelyyn.

Yleiskaavan yleismääräys tukeutuu uuteen lainsäädäntöön. Jätevedet käsitellään siten kuin Valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla säädetään, milloin

kiinteistö ei ole liitettävissä em. verkostoon. Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma on liitettävä rakennus- tai toimenpidelupahakemukseen tai rakentamista koskevaan ilmoitukseen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä sekä pinta-ala. Rakennusten sijoittamisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta.

Kiinteiden jätteiden keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa voimassa olevia kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Saareen, jonne ei ole tieyhteyttä, ei saa rakentaa vesikäymälää.

10 Vaikutusten arviointi

10.1 Yleistä

Kaava on laadittu luonto- ja maisemaselvityksen aluerajaukset, tavoitteet ja mitoitusperusteet sekä maanomistajien toiveet yhteen sovittaen.

Kaavan vaikutuksia on arvioitu sen mukaisesti, että kaikki kaavaan osoitetut rakennuspaikat tulevat rakentumaan.

Tavoitteita ja erityisesti mitoitusperusteita ja -vyöhykkeitä laadittaessa on huomioitu tulevan rakentamisen vaikutuksia. Mitoitusvyöhykkeet on määritetty siten, että tuleva rakentamisen määrä sopeutuu mahdollisimman hyvin olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön ja luonnon oloihin.

Kaavaa laadittaessa on edelleen rakennuspaikkojen sijoittamisella pyritty minimoimaan haitallisia vaikutuksia luontoon, rakennettuun ympäristöön ja ihmisiin.

Osa maanomistajista on todennut maanomistajakyselyn vastauksissaan, ettei aio rakentaa tai myydä lainkaan kaavassa osoitettavia rakennuspaikkoja. Onkin erittäin todennäköistä, että kaikki rakennuspaikat, jotka osoitetaan kaavassa, eivät tule rakentumaan. Vaikutukset luontoon tulevat olemaan todellisuudessa vähäisemmät. Myös positiivinen taloudellinen vaikutus tulee todellisuudessa olemaan pienempi kuin jos kaikki osoitetut rakennuspaikat rakentuisivat.

Vaikutusten arvioinnissa eräänlaisena 0-vaihtoehtona voidaan pitää sitä, ettei kaavaa laadita ollenkaan. Tämä ei ole mikään todellinen vaihtoehto, koska maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää rannoille rakennettaessa oikeusvaikutteisen kaavan.

Ranta-asutuksen ohjaamisella pelkillä poikkeusluvilla ei koskaan saavuteta yhtä hyvää tulosta kuin kokonaisvaltaisella kaavallisella suunnittelulla. Alueen luonnonarvoja olisi vaikea turvata ilman kokonaisvaltaista luonto- ja maisemaselvitystä, mikä on osa kaavoitusprosessia. Maanomistajien tasapuolinen kohtelu ei myöskään onnistu ilman yhtenäisiä mitoitusperusteita.

Tätä kaavaratkaisua voi verrata myös eri rantaviivan muuntomallien tuottaman mitoituksen kautta. Nyt kaavassa on käytetty Etelä-Savon seutukaavaliiton muuntomallia siten, että tilakohtaisesti on huomioitu vähintään 50 % todellisesta rantaviivasta muunnettuna rantaviivana.

Verrattuna Etelä-Savon seutukaavaliiton muuntomallin normaaliversioon, tuottaa 50 %:n malli uusia rakennuspaikkoja 7 kpl enemmän. Näistä yhtään ei ole tarvinnut sijoittaa siten, että rakennuspaikoista aiheutuisi häiriötä vastarannan loma-asutukselle tai luonto-/maisema-arvoille. Nämä ns. ”lisärakennuspaikat” Etelä-Savon seutukaavaliiton malliin nähden sijaitsevat suurelta osin kaavan eteläosissa Haaranjärven, Aittojärven ja Jokijärven alueilla. Näillä alueilla säilyy edelleen hyvin pitkiä vapaan rantaviivan jaksoja, eivätkä rannat uusien rakennuspaikkojen myötä tukkeudu. Malli, joka huomioi vähintään 50 % rantaviivasta tuottaa taloudellista hyötyä maanomistajille, jotka sen vuoksi saavat lisärakennuspaikan. Muutoin muuntomallien väliset erot kokonaisvaikutuksissa jäävät vähäisiksi.

10.2 Vaikutukset luontoon

10.2.1 Vaikutukset maa- ja kallioperään

Vaikutukset maa- ja kallioperään muodostuvat pieniksi ja paikallisiksi. Maa- ja kallioperään tulevat muutokset aiheutuvat uusien pääsyteiden ja rakennusten perustamisesta. Pääsyteiden rakentamistarvetta on pyritty vähentämään osoittamalla uusia rakennuspaikkoja mahdollisuuksien mukaan jo rakennettujen rakennuspaikkojen yhteyteen. Välillisiä vaikutuksia syntyy, kun uusiin teihin ja rakennusten perustuksiin tarvitaan hiekkaa ja soraa, jota ajetaan pääasiassa kaava-alueen ulkopuolelta.

Vasarinvuori on merkitty kaavaan MY- ja ge-merkinnöillä.

10.2.2 Vaikutukset pinta- ja pohjaveteen

Vesistöjen ekologien tila hyvä tai tyydyttävä. Uudisrakentaminen tulee lisäämään kuormitusta vesistöön. Uusien rakennuspaikkojen jätevesien käsittelyyn on annettu kaavassa ohjeita. Myös rakentamisen etäisyys rantaviivasta on pyritty osoittamaan sellaiseksi, että rakennuspaikkojen jätevesistä ei aiheutuisi merkittävää haittaa pintavesille.

Alueella ei ole luokitettuja pohjavesialueita. Uusien rakennuspaikkojen jätevesien käsittely tulee hoitaa siten, ettei pohjavettä pilata.

10.2.3 Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon

Uusien rakennuspaikkojen toteuttaminen lisää alueelle kohdistuvaa liikennettä ja siten lisää liikenteestä syntyviä päästöjä. Uusien rakennuspaikkojen toteuttaminen todennäköisesti lisää puun polttoa (esim. saunojen kiukaissa) ja siten alueen päästöt lisääntyvät nykytilanteeseen verrattuna ja toisaalta hiilidioksidia sitovia puita joudutaan todennäköisesti kaatamaan toteutettavien rakennusten alta. Vaikutukset ilman laatuun ja ilmastoon ovat kuitenkin kokonaisuuden kannalta vähäisiä.

10.2.4 Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön

Rantarakentaminen pirstoo yhtenäistä luonnonrantaa ja vähentää luontotyyppien levinneisyyttä. Alueella kuitenkin säilyy yhtenäisiä pitkiä rantaosuuksia mm. Soukunvuoren ja Nuottarinteen alueilla. Kaavassa rakennuspaikat on osoitettu pääsääntöisesti tavanomaisille rantaosuuksille ja luonnonoloiltaan mahdollisimman kestäville alueille, jotta luonnonoloiltaan arvokkaimmat alueet voidaan säästää rakentamattomana. Rakentamisen vaikutukset keskittyvät tavanomaisille ja yleisille kangasmetsien luontotyypille. Luonnon ominaispiirteet alueella säilyvät.

Vesi- ja rantalinnustoon kohdistuvat vaikutukset ovat vähäiset. Keskeiset pesimäympäristöt kuten rehevät ja soiset rannat sekä lahden jäävät rakentamisen ulkopuolelle. Tosin pienillä lammilla uudisrakentaminen vaikeuttaa lintujen pesintää suhteessa enemmän kuin suurilla vesialueilla. Pikkulokkien pesimäkolonian välittömään läheisyyteen ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja. Lisääntyvä vesiliikenne aiheuttaa linnustolle välillistä haittaa ja sen vaikutusta linnustoon on vaikea arvioida. Lisäksi vesiliikenteen huippu ajoittuu häiriöalttiin pesintäajan ulkopuolelle kesäkuun lopulle ja heinäkuulle.

Kaikki uudet rakennuspaikat on kaavassa pystytty sijoittamaan luonto- ja maisemaselvityksen mukaisten luonnon- ja maisemansuojelun kannalta merkittävämpien alueiden ulkopuolelle.

Rantarakentaminen sivuaa Lippaniemen, Laajalahden sekä Kerälahden alueilla liito-oravakohteita. Laajalahden alueelta todettiin kartoituksessa kaksi papanapuuta, ja alue todennäköisesti on lajille liikkumisväylä. Kerälahden kohteella rakennuspaikat sijoittuvat lisääntymis- ja levähdyspaikan ulkopuolelle, mutta rakentaminen on osoitettu alueelle, joka soveltuu lajille. Lippaniemen alueella rakennukset ja tie voidaan sijoittaa mäntyvaltaiselle ranta-alueelle siten, etteivät tuota haittaa lajin lisääntymis- ja levähdyspaikoille. Lisäksi näille alueille on osoitettu s-1 -merkintä. Sen kaavamääräyksessä todetaan, että alueella suoritettavat toimenpiteet on tehtävä siten, että liito-oravan pesä- ja levähdyspuut ja niitä suojaavat puut sekä ravinnonhankinnan ja liikkumisen kannalta riittävä puusto säilytetään. Lajin kulkuyhteydet eivät katkea.

Kaava ei tule vaarantamaan luonnonsuojelun kannalta arvokkaiden luontotyyppien eikä luonnonvaraiselle eläimistölle ja kasvistolle tärkeiden luonnon ominaispiirteiden säilyttämistä, eli kaava-alueella säilyy nykyinen biologinen monimuotoisuus.

10.2.5 Vaikutukset maisemaan

Uusia rakennuspaikkoja on pyritty sijoittamaan avoimien peltoalueiden ulkopuolelle. Joitakin rakennuspaikkoja on maaomistusolojen ja peltoalueiden runsauden johdosta sijoitettu peltoalueille. Maisemansuojelun kannalta merkittävimmille ei ole jouduttu sijoittamaan rakennuspaikkoja.

Rakentaminen tulee luonnollisesti rikkomaan vielä nykyisin rakentamattomana säilyneiden ranta-alueiden maisemaa. Tältä osin maisemallinen rakenne tulee muuttumaan. Kaavaselostuksessa annetaankin seuraava maisemointia ohjaava määräys: *Rakennusten sopeutumisessa ympäristöön ja sijoittumisessa rakennuspaikalle tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennuspaikoilla tulee rakennusten ja rannan väliin jättää tai istuttaa riittävä suojapuusto. Maisemallisesti merkittäviä puita ei saa poistaa.*

Kaava-alueelle on pystytty rakennuspaikkojen sijoittelulla aikaansaamaan pitkähköjä vapaan rannan osuuksia.

10.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

10.3.1 Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen

Kaavalla on voitu osoittaa hieman lisää Rytkyn kylän lähelle sijoittuvia ja sen toimintaa tukevia rakennuspaikkoja. Muutoin kaavalla ei ole yhdyskuntarakennetta tiivistävää vaikutusta, sillä kaava-alue on valtaosin hajaasutusaluetta. Uusia rakennuspaikkoja on pyritty osoittamaan suurempiin kokonaisuuksiin ja olevan rakentamisen yhteyteen. Näin voidaan vähentää (loma-)asutusrakenteen hajautumista ja rantojen pirstoutumista

Uudet kesäasukkaat ja ympärivuotisesti alueelle asumaan tulevat ihmiset tukevat alueen palvelujen toimintaa ja siten peruspalveluiden pysymistä paikkakunnalla.

Kaavalla osoitettavat yhteiset venevalkama-alueet palvelevat ranta-aluetta laajempaa käyttäjäkuntaa.

Nykyinen tieverkko palvelee myös uusien loma-asuntojen tarpeita. Muutoksia yleiseen tieverkkoon ei tarvitse tehdä kaavan perusteella. Uusia pääsyteitä joudutaan toki rakentamaan.

10.3.2 Vaikutukset rakennuskantaan ja kulttuuriperintöön

Kaavan ei ole tarkoitus puuttua mitenkään olemassa olevaan rakennuskantaan tai rakenteisiin. Olemassa olevat maankäyttö- ja rakennuslain normit täyttävät rakennuspaikat on merkitty kaavaan nykyisen tilanteen mukaisesti.

Rakennussuojelullisesti tai -historiallisesti arvokkaat kohteet sekä kulttuurimaisemaltaan arvokkaat kohteet ja alueet on huomioitu kaavassa omilla kaavamerkinnöillään. Kohteiden inventoiminen ja kaavassa osoittaminen edesauttaa niiden säilymistä.

10.4 Vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön

10.4.1 Vaikutukset viihtyvyyteen

Lisääntyvä loma-asutus virkistää ja tukee kesäaikana kylien toimintaa. Kesäasukkaiden ansiosta kaupungin palvelutasoa on mahdollista ylläpitää parempana kuin mitä vakituinen väkimäärä edellyttäisi.

Kaavalla pyritään ohjaamaan myös uutta asuinrakentamista ranta-alueelle. Tämä lisää asumisen valinnanvapautta asuinympäristön suhteen ja siten monipuolistaa alueen sosiaalista rakennetta.

Yleisessä virkistyskäytössä olevat alueet on pääsääntöisesti jätetty rakentamisen ulkopuolelle. Kaavalla rakennuspaikat on osoitettu useampien rakennuspaikkojen kortteleihin, jotta mahdollisimman suuri osa rantaviivasta on jäänyt rakentamattomaksi ja jotta rakentamattomat rantajaksot ovat riittävän leveitä virkistyskäyttöön ja rantautumiseen.

10.4.2 Taloudelliset vaikutukset

Kaavan toteuttaminen on käytännössä maanomistajien asia. Lisärakentaminen luo paineita yksityistieverkon ja mahdollisesti myös yleisen tieverkon parantamiseen ja kunnossapitoon.

Mikäli ranta-alueelle tulee hyvin paljon ympärivuotista asutusta, lisää se liikkumistarvetta ja siten myös liikkumis- ja kuljetuskustannuksia, jotka ainakin koulukyyditysten osalta tulevat kunnan maksettaviksi.

Suora taloudellinen vaikutus kaavalla on alueen maanomistajiin, koska ranta-alueen rakennusoikeus on määritetty. Rakennuspaikkojen olemassaolo lisää tilojen vakuusarvoa sekä mahdollistaa myös uudisinvestointien rahoituksen.

Kesäasukkaat käyttävät kaupungin palveluja ja tuovat siten toimeentuloa ja työtä kaupunkiin. Varsinkin palvelualan elinkeinoharjoittajien toimeentulon kannalta kesäasukkaiden ja turistien lukumäärällä on merkitystä. Palvelualoilla myynti ja liikevaihto on heinäkuussa, parhaimpaan loma-aikaan, samalla tasolla tai jopa korkeampi kuin mitä se on yleensä joulusesongin aikaan joulukuussa.

Kesäasukkaiden paikkakunnalle tuoma lisäostovoima näkyy vähittäis-, maatalous-, tekstiili- ja huoltoasemapalveluiden kaupassa.

Kaavalla ei ole rajoittavaa tai toimintaa vaikeuttavaa vaikutusta maatalous-tuotantoon tai metsätalouden harjoittamiseen. Myös kaavaratkaisun vaikutukset alueen virkistyskalastukselle jäävät vähäisiksi.

10.5 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Toimiva aluerakenne

Aluerakenteen tasapuolista kehittymistä kaavalla on tuettu sijoittamalla uudet rakennuspaikat mahdollisuuksien mukaan olemassa olevan rakennuskannan yhteyteen. Syrjäisille seuduille ei ole kaavoitettu uusia asuinrakennuksia. Näillä alueilla uudet rakennuspaikat on suunniteltu loma-asuntokäyttöön. Teollisuudelle ja palveluille ei ole tehty aluevarauksia. Näin on pyritty estämään aluerakenteen tarpeeton hajaantuminen ja luotu edellytykset taajamien läheisyydessä toimivien palveluiden tulevaisuudelle.

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen ja hyödyntäminen alueella tapahtuu sijoittamalla uudet rakennuspaikat vanhojen yhteyteen ja luomalla tällä tavalla edellytykset hyväkuntoisen ja kustannuksiltaan edullisen infrastruktuurin luomiselle alueelle.

Uusia rakennuspaikkoja ei ole osoitettu tulvavaara-alueille.

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

Erillisen luonto- ja maisemaselvityksen laadinnan yhteydessä havaitut arvokkaat luonto- ja maisemakohteet on osoitettu kaavassa omilla merkinnöillään.

Suunnittelualueella on laajoja peltoalueita. Peltoalueiden yhtenäisyys on turvattu osoittamalla ne kaavassa omalla merkinnällään sekä siirtämään rakennuspaikat pois näiltä alueilta mahdollisuuksien mukaan. Mikäli näille alueille on osoitettu uusia rakennuspaikkoja, on ne pyritty sijoittamaan olemassa olevan rakennuskannan välittömään läheisyyteen.

Kaava-alueella sijaitsee muutamia muinaismuistolain mukaisia rauhoitettuja kohteita sekä rakennussuojelukohteita. Näiltä alueilta rakentaminen on ohjattu muualle tai sijoitettu siten etteivät suojeluarvot vaarannu.

Rakentamisen lisääntyminen ei juuri vaikeuta alueen virkistyskäyttöä rakentamattomien alueiden ansiosta.

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto

Kaavalla ei ole vaikutuksia valtakunnallisesti tärkeiden liikenneväylien, satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen toimintaan.

Kaava-alueella sijaitsee kattava tieverkosto. Uudet rakennuspaikat sijoittuvat alueella siten, että tätä verkostoa voidaan hyödyntää täysimääräisesti eikä uusi merkittäviä tieyhteyksien rakentamista alueella tarvita.

10.6 Ympäristöhäiriöiden huomioiminen

Maantieliikenteestä aiheutuvaa melua on tarkasteltu yhteispohjoismaisen tieliikenteen laskentamallin mukaisesti. Yksi maantien vieressä sijaitseva uusi loma-asunnon rakennuspaikka on osoitettu RA-1-merkinnällä, jonka myötä tieliikenteestä aiheutuva melu on rakentamista suunniteltaessa erityisesti huomioitava.

Rytkyn kyläalueella on myös uusia rakennuspaikkoja melko lähellä maanteitä. Nopeusrajoitus on kuitenkin pienempi ja etäisyydet maantiestä sellaisia, että rakennuspaikoille voi rakentaa niin, ettei tieliikenteen melu ylitä valtioneuvoston antamia (993/1992) melutasoja koskevia ohjearvoja.

10.7 Suunnittelualueen Natura-arvio

Kaava-alueella ei sijaitse Natura 2000 –verkostoon sisältyviä kohteita, joten luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviointia ei ole tarpeen laatia.

11 Suunnitteluvaiheet

Kiuruveden tekninen lautakunta päätti Rytkyn seudun rantaosayleiskaavan laatimisen käynnistämisestä 21.11.2006.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 2.5.2007.

Vireille tulosta kuulutettiin 23.5.2007 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidettiin nähtävänä 24.5.-22.6.2007.

Aloitusvaiheen yleisötilaisuus pidettiin 6.6.2007.

Kaavan maastotyöt tehtiin luonto- ja maisemainventoinnin laatijan osalta kesällä 2007.

Kaavan luonto- ja maisemainventointia ja sen tavoitteita ja mitoitusperusteita käsiteltiin viranomaisneuvottelussa 12.4.2011.

Kaupunginvaltuusto päätti kaavan mitoitusperusteista 20.6.2011.

Kaavaluonnos valmistui kesällä 2012.

Luonnosvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 13.11.2012. Neuvottelun perusteella tarkennettiin M-1, MT, MY ja s-1-merkintöjen määräyksiä.

Viranomaisneuvottelu uusin mitoitusperustein käytiin 18.3.2016. Neuvottelun perusteella huomioitiin maantien läheisyyteen sijoittuvien uusien rakennuspaikkojen mahdollinen melu omalla kaavamääräyksellään.

Kaavaluonnos pidettiin nähtävänä 10.8.-8.9.2016. Kaavaluonnosta esiteltiin yleisötilaisuudessa 23.8.2016.

Kaavaluonnoksesta saatiin 4 lausuntoa viranomaisilta. Maanomistajat ja muut osalliset esittivät siitä yhteensä 18 mielipidettä.

Kaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen on kaavaan tehty seuraavia muutoksia, lisäyksiä ja korjauksia:

- Huomioitu kaavaratkaisussa luonnoksen nähtävillä olon jälkeen valmistuneet päivitysinventoinnit.
- Täydennetty vaikutusten arviointia mm. päivitysinventointien teemojen sekä mitoitusvaihtoehtojen osalta
- Lisätty selostuksen liitteeksi erilaisten rantaviivan muuntomallien tuottamien rakentamismäärien vertailumateriaalia
- Osoitettu 5 kpl kotieläintalouden suuryksiköitä AM/ME-merkinnällä. 263-402-30-0 Rakkine, 263-402-9-58 Rapakko, 263-402-8-35 Peltomäki, 263-415-17-0 Lammintaus, 263-415-3-36 Hovi
- Muutettu määräyksiä alimmista rakentamiskorkeuksista.
- Korjattu erilaiset määräykset selostuksessa ja kaavamääräyksissä.
- Selkeytetty arvokkaiden rakennusten merkintöjä niin, että on käytössä selkeästi suojelumerkintä SR ja informatiivisempi merkintä S.

- ”Tulisi”-tyyppiset konditionaali-ilmaukset on poistettu kulttuuriympäristön kaavamääräyksistä.
- Selvennetty kaavaselotuksessa MA ja MT-merkintöjen perusteita.
- Päivitetty tieto maanteistä kaava-alueella.
- Päivitetty vesiluontoa koskevat tiedot.
- Liito-oravan esiintymisalueen määräystä on muutettu nykyaikaisemakksi.
- Osoitettu arkeologisessa täydennysinventoinnissa löytyneet uudet muinaisjäännökset SM-merkinnällä.
- Vanhat talonpaikat ja mylly osoitettu muuna arkeologisena kulttuuriperintökohteena.
- Tilalle 263-418-8-10 Pitkäjärvi osoitettu rantasaunan paikka. Tilalla on oleva asuinrakennus noin 190 metrin päässä rannasta.
- Tilan 263-403-9-5 Pikku-Syvälahti rakennusoikeus on maanomistajien esityksestä siirretty tilalle 9:6 Talliniemi. Tilan 9:5 alue on viljelykäytössä, esitetty rakennuspaikka on rakennettavuudeltaan parempi.
- Tilan 263-417-12-36 Koskela rakennuspaikkaa siirretty niin, ettei se ulotu pellon puolelle.
- Tilalla 263-417-12-96 ei ole omaa rantaa, joten sitä ei tulisi laskea käytetyksi rantarakennuspaikaksi. Samaan emätilaan kuuluvalle rantatilalle 263-417-12-90 on näin ollen osoitettu 1 uusi rakennuspaikka lisää.
- Tilan 263-417-18-23 Laaja rakennuspaikkoja on siirretty rakennettavuudeltaan paremmille paikoille.
- Tilan 263-415-5-61 Kallioniemi rakennuspaikkaa on laajennettu hieman, jolloin rakentaminen on paremmin mahdollista huomioiden rakennettavuus ja tilan läpi kulkeva sähkölinja. Tilan rakennuspaikka on myös osoitettu ARA-merkinnällä, joka mahdollistaa vaihtoehtoisesti loma-asunnon tai ympärivuotisen asunnon.
- Tilan 263-417-8-28 Jokimäki rakennuspaikkoja on siirretty hieman etelään, jolloin umpeen kasvavan lahdenpohjan rannoille ei kohdistu niin paljon rakentamista.
- Tilojen 263-402-30-0 Rakkine, 263-404-16-1 Länsiranta, 263-404-21-39 Haapaniemi rakennuspaikkoja on siirretty maanomistajan esittämän suunnitelman mukaisesti. RM-1-alue on myös muunnettu takaisin omarantaisiksi rakennuspaikoiksi. Rakennuspaikat on osoitettu ARA-merkinnällä joka mahdollistaa vaihtoehtoisesti loma-asunnon tai ympärivuotisen asunnon.
- Tilan 263-415-10-16 Keljo RA-rakennuspaikan merkintä on muutettu ARA-merkinnäksi, joka mahdollistaa vaihtoehtoisesti loma-asunnon tai ympärivuotisen asunnon.
- Tilan 263-417-17-38 Jussintupa oleva rakennuspaikka on osoitettu kaavassa.
- Tilan 263-415-2-98 Myllymäki rakennuspaikka on siirretty pohjoisemmaksi luonnoksessa osoitetun rakennuspaikan sijaitessa alavalla maalla.

- Tilan 263-402-9-58 Rapakko yksi uusi rakennuspaikka on siirretty olevan talouskeskuksen rantaan ja toinen etelään päin liito-orava-alueelta pois.
- Tilan 263-402-10-3 Kukkula uutta rakennuspaikkaa on siirretty pohjoisemmaksi paremmin rakentamiseen soveltuvaan kohtaan.
- Tilan 263-418-7-58 Luhtaniemi rakennuspaikkoja on siirretty pohjoisemmaksi paremmin rakentamiseen soveltuvaan kohtaan
- Tilalle Tuulentupa 263-415-10-22 on osoitettu rantasaunan paikka.
- Tilan 263-415-3-29 (kotilampi) rakennuspaikka on siirretty saman maanomistajan tilalle 263-418-8-6 Syvälahteen. Tilan 3:29 alue on Laukkalan perinnelaidunaluetta, siirto on hyvä asia perinnemaiseman säilymisen kannalta.

Kaavaehdotus pidettiin nähtävänä 7.12.2016-6.1.2017.

Kaavaehdotuksesta saatiin 5 lausuntoa viranomaisilta. Maanomistajat ja muut osalliset esittivät siitä yhteensä 5 muistutusta.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen on kaavaan tehty seuraavia muutoksia, lisäyksiä ja korjauksia:

- Päivitetty kaavaselostusta.
- Päivitetty kaavakartan kiinteistörekisteritietoja
- Siirretty tilan 263-418-7-57 pohjoisinta rakennuspaikkaa korttelin eteläosaan
- Osoitettu tilalle 263-402-30-0 ME-merkinnällä kotitalouden suuryksikön alue.
- Siirretty tilan 263-417-12-36 rakennuspaikkaa paremmin rakentamiseen soveltuvaan kohtaan.
- Osoitettu tilalle 263-417-8-45 rakennuspaikka. Emätilalla on osoitettavissa yksi rakennuspaikka.
- Muutettu luontoselvityksen kohteen nro 1. nimi luonnonsuojelualueen perustamispäätöksen mukaisesti Liljan liito-oravametsäksi.
- Kiuruveden kaupungin omistaman tilan (263-418-7-30) kaavaehdotuksen SL-aluetta on sen itäosasta hieman pienennetty ja osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi. Tällä osalla ei ole todettu erityisiä luontoarvoja, alueen puusto on n. 40-vuotiasta.

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Hyväksynyt	Laatinut:
Timo Leskinen Aluepäällikkö, DI	Pasi Ronkainen suunnittelija, LuK